CP
SF
17
Peter F. Hamilton CAMERA LUMINII
Don Simon SINGURĂTATEA REGELUI DIN CORFU
Lucius Shepard CUM MI SE SFÂȘIE INIMA CÂND ÎNGÂN ACEST CÂNT...
Mircea Opriță SF ALEGORIC ȘI URBOGONIE SPECULATIVĂ
Gheorghe Săsărman LEGĂTURA DE CHEI
colecția de povestiri științifico-fantastice
ANTICIPAȚIA

4/2014/CPSFA17/serie nouă

Peter F. Hamilton • CAMERA LUMINII / 3

Don Simon • SINGURĂTATEA REGELUI DIN CORFU / 26

Lucius Shepard • CUM MI SE SFÂȘIE INIMA
CÂND ÎNGÂN ACEST CÂNT... / 39

Mircea Opriță • SF ALEGORIC ȘI URBOGONIE SPECULATIVĂ / 60

Gheorghe Săsărman • LEGĂTURA DE CHEI / 72

Coperta & design: Valentin NICOLAU / Imagine: Tudor POPA
Redactor-șef: Marian TRUȚĂ / Redactor: Ecaterina DERZSI
Tehnoredactor: Alexandru CSUKOR / Editor: Valentin NICOLAU

colecția de povestiri
științifico-fantastice
ANTICIPAȚIA
ISSN 1220-8620

NAUTILUS

AU APĂRUT

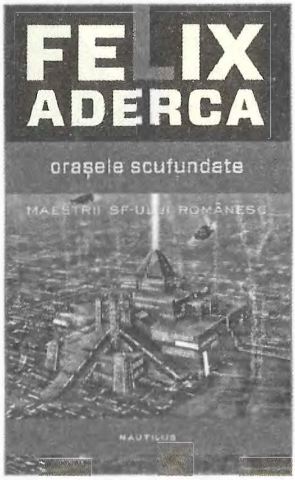

GEORGE ANANIA – **TEST DE FIABILITATE**

FELIX ADERCA – **ORAȘELE SCUFUNDATE**

DĂNUȚ UNGUREANU – **AȘTEPTÂND ÎN GHERMANA**

CAMIL BACIU – **GRĂDINA ZEILOR**.

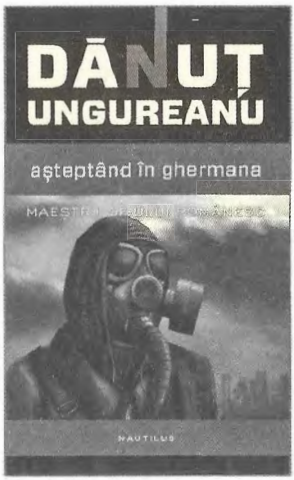

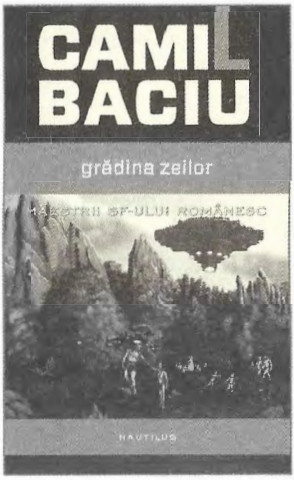

camera luminii

peter f. hamilton

Sufletul acestui om a fost trimis în viața de dincolo de patruzeci de ori în două mii de ani.

Și de fiecare dată a îndurat înjosiri înspăimântătoare.

N-a cunoscut decât război, molimă și sclavie.

PRIN mintea lui Douglas McEwan, fantome se derulau agale în timp ce conducea pe lungul drum spre execuție. Erau patru spectre – familia lui Adrian Reynolds: mama, tatăl abominabil și cele două surori mai mici, adorabile. Înregistrarea video făcută de echipa de criminaliști *in situ* le arătase în pat, surprinse în nemișcare, ca și când ar fi dormit: ochii închiși, buzele relaxate și degetele răsfirate, ca niște stele de mare palide. Aveau toți gâturile tăiate – despicături negre căscate larg, din care țâșniseră jeturi groase de sânge pe cearșafuri.

Mirajul de fosfenă dispăru când se aprinseră luminile și porniră sirenele mașinilor de poliție care-l escortau pe Douglas. Convoiul de cinci vehicule înainta pe drumul îngust care traversa zona de pădure deasă Ling, la nord de King's Lynn. Pini înalți și mesteceni argintii zvelți stăteau de strajă de-o parte și de alta a drumului, frunzele lor mici și îngălbenite răsucindu-se în aer în vârtejuri ruginii, apoi alunecând ca un înveliș umed pe acostamentul de iarbă. Șiruri gemene de vehicule ale presei stăteau aliniate la o sută de metri de intrarea Institutului de Reabilitare Clinică.

O mulțime deasă bloca drumul în față. Circul obișnuit al oamenilor de presă. În ochii lui Douglas, arătau toți ca niște clovni, îmbrăcați cum erau în hanorace pestrițe umflate, cu nasurile și obrajii roșii de aerul pișcător al dimineții. Polițiști în vestoane albăstrui-cenușii își uniseră brațele într-un cordon care bloca accesul presei la drum.

Zeci de întrebări se topiră într-un singur țipăt neinteligibil când Douglas trecu pe lângă mulțime cu mașina. Camerele se concentrară asupra lui.

Manifestanții se postaseră de-o parte și de alta a porții institutului, cât mai aproape de ea. Bătătoreau cu picioarele fâșiile de gazon tuns, transformându-l în mocirlă. Trei rânduri de polițiști așezați în formă de pâlnie în fața porții se clătinau vizibil sub presiunea demonstranților.

În dreapta lui Douglas se afla grupul VIAȚA!, care se opunea pedepsei capitale administrate sub orice formă. Din câte vedea, era alcătuit, în majoritate, din femei care înălțau în aer lumini albe, de la lumânări scurte la coloane de ceară sculptate cu migală, înalte de jumătate de metru. Un cor de voci tremurătoare cânta sfidător imnul *Rămâi cu mine, Doamne*.

Bulgări de noroi atacară mașina. Douglas porni ștergătoarele, mâzgălind parbrizul cu dungi maronii. Manifestanții din grupul numit ADEVĂRATA DREPTATE erau cei care stârniseră potopul. În general, tineri curăței, tunși perie, îmbrăcați în pulovere în stil militar, verzi-măslinii, cu un crucifix roșu cusut pe piept. Li se citea un potop de ură pe chipurile proaspete și aspre. Cărau o pădure de pancarte; cereau cu obrăznicie ca Adrian Reynolds să fie spânzurat, prăjit, împușcat, ghilotinat, otrăvit... De spânzurătoarea ridicată în apropierea gardului care împrejmuia institutul atârna în streang efigia împăiată a lui Adrian. În timp ce Douglas trecea cu mașina de poarta clădirii, cineva apropie o torță aprinsă de structura de lemn. Un efect vizual pregătit special pentru camerele de filmat.

Poarta se închise, în sfârșit, în spatele lui. Ceva din sălbăticia manifestanților îi întări propria intransigență.

Ce ironie! Eu, bărbatul care se mândrește cu liberalismul său, sunt obligat să-mi găsesc refugiu în tradiția rigidă din prima clipă când trebuie să înfrunt o situație dificilă.

Clădirea institutului avea numai trei ani. Fusese plătită de Biroul Federal European de Psihologie Criminalistică. Un cub cu patru etaje, cu geamuri protectoare de nuanță verzuie, în care se reflectau copacii subțiri și tremurători, dezgoliți de toamnă.

Era jumătate spital sub pază, jumătate institut de cercetare. La început, Biroul sperase că medicii vor putea aplica metoda comenzilor subliminale, pentru a imprima, cu ajutorul laserului, noi tipare comportamentale în memoria recidiviștilor mai încăpățânați. Metoda ar produce, dacă nu cetățeni model, cel puțin indivizi onești. Munca de cercetare continua și acum, dar, de un an încoace, institutul lucra numai la Softlight.

Fusese ideea doctorului Michael Elliot, neurolog care studia capacitatea de reținere a memoriei, pentru a stabili cât durează comenzile de rectificare.

Ceea ce dezvăluia cercetarea doctorului Elliot era mecanismul amneziei, metoda prin care celulele cenușii elimină amintirile nedorite din șirul evenimentelor zilnice, împiedicând aglomerarea creierului cu miliarde de detalii irelevante. Elliot izolase codul neurologic principal și reușise să adapteze tehnica imprimării laser la transmiterea secvenței la creier. Softlight: ștergerea completă a memoriei și a tiparelor comportamentale. Moartea personalității.

Oricine comitea o infracțiune gravă putea fi executat din punct de vedere mintal, din el rămânând doar un corp absolut viabil; un adult cu minte de copil, gata de a primi un nume, de a fi educat și redat societății, ca membru perfect funcțional al ei. Pedeapsa capitală fără moarte. Pentru politicienii PC din Adunarea Federală de la Bruxelles, era o soluție de vis.

Adrian Reynolds urma să devină primul subiect astfel „executat".

BARBARA Johnson stătea la recepție. Pe fața ovală i se citea încordarea. Douglas o mai întâlnise de câteva ori; era asistenta doctorului Elliot.

Femeia îl conduse la camera pentru interviuri de la etajul al treilea, unde aștepta Adrian Reynolds. Doi infirmieri musculoși stăteau răbdători la ușă.

– Zece minute, Douglas, te rog, îi spuse ea, aparent jenată că-l zorește. Nu mai mult de un sfert de oră. Judecătoarea e deja aici.

– În regulă, rosti el și intră în cameră.

Majoritatea avocaților apărării sunt înclinați să se simtă răspunzători pentru clienții lor. Douglas însă căzuse în extremă, refuzând întotdeauna cazurile de acuzare. Prețul pe care îl plătea pentru ciudățenia aceasta venea sub forma indivizilor ca Adrian Reynolds. Douăzeci de ani, cu un tată care abuzase de el – sexual, fizic și mintal – de la opt ani. Abuzase de el până în ziua când Adrian, în sfârșit, clacase, luase un cuțit de bucătărie și urcase la etaj, în timp ce familia lui dormea.

Procesul lui Reynolds nu se concentrase pe vinovăția lui, care nu putea fi pusă la îndoială. Douglas se luptase să-i stabilească gradul de culpabilitate; susținuse că vinovate erau, în parte, serviciile sociale, pentru că nu depistaseră problema băiatului la timp, profesorii, pentru că nu-i sesizaseră irascibilitatea, și rudele, care închiseseră ochii la întreaga situație.

Douglas se aștepta să piardă. Europenii erau sătui până-n gât de psihopați, teroriști, luptători ideologici și găști de stradă. Pedeapsa cu moartea fusese reintrodusă cu șase ani înainte. Până la urmă, Adunarea Generală cedase în fața presiunii enorme a electoratului. Juriul l-a găsit pe Adrian vinovat de trei capete de acuzare. Ar fi trebuit să i se facă o injecție letală nedureroasă. Providența a făcut însă ca doctorul Elliot să anunțe tocmai atunci că Softlight e gata, iar Douglas a rugat-o pe judecătoare să-l socotească pe Adrian drept un candidat potrivit pentru tratament. Judecătoarea Hayward a fost de acord.

Adrian Reynolds stătea lângă fereastră. Era un tânăr înalt și sfrijit, cu bărbie osoasă, obraji buhăiți și păr cenușiu-închis, atârnându-i lins peste urechi. Purta salopeta verde lăbărțată a institutului.

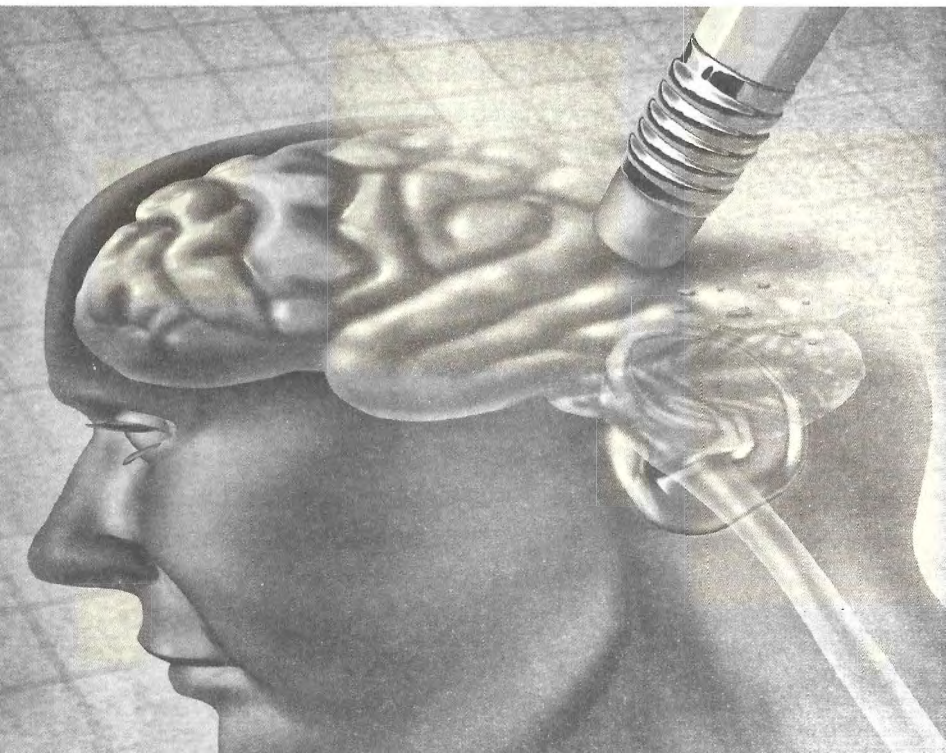

Când intră Douglas, se răsuci spre el, apoi coborî privirea în pământ.

– Vor să mă omoare, nu-i așa?

Douglas își dădu seama că poarta și mulțimea se vedeau din cameră.

– Nici ei nu știu ce vor.

Douglas nu se înșela. ADEVĂRATA DREPTATE considera că Softlight era o portiță de scăpare științifică/liberală, care permitea criminalilor să scape din nou de pedeapsa cu moartea. VIAȚA! o denunța drept o metodă legală de a naște zombi. Singurul lucru pe care cele două grupări îl aveau în comun era faptul că i se opuneau.

– S-a rezolvat problema testamentului meu? întrebă Adrian.

– Da. Jumătate la Barnardo's, jumătate la Asociația împotriva abuzurilor săvârșite asupra copiilor.

– Nu-i cine știe ce.

– Oricât de puțin, tot e un ajutor.

Lui Douglas îi venea greu să-și stăpânească emoția din voce.

Măcar dacă oamenii l-ar vedea pe Adrian așa cum e acum, dacă ar vedea că-i pasă... Nu merită pedeapsa Softlight. Poate ar trebui să mă aflu de partea cealaltă a porții, să mă alătur protestelor. Numai de n-ar fi un gest absolut inutil...

– M-au întrebat dacă vreau un preot, spuse Adrian. Cea din urmă împărtășanie și alte prostii de-astea. Am refuzat. Le-am răspuns că, dacă Dumnezeu ar fi existat, atunci nu mi-ar fi dat un asemenea tată.

Douglas încercă să zâmbească.

– I-ai spus asta capelanului de la institut?

Adrian rânji scurt, agresiv.

– Nu. Îi pieri veselia. Mergem? Nu cred că are rost să tragem de timp.

OFICIAL, se numea complexul de laborator numărul șapte, însă Douglas știa că angajații îi spuneau Camera Luminii, iar presa preluase denumirea lor. Semăna cu un cabinet dentar. Un scaun hidraulic masiv era așezat în mijlocul camerei, pe podea. Se mai vedeau o masă cu tăblie de sticlă, câteva dulapuri cu echipamente electronice și două terminale cu

comandă vocală. Dispozitivul de imprimare Softlight era un braț metalic format din trei segmente, plasat lângă scaun; se termina cu o bandă de plastic cu două dilatații în formă de bulb, astfel concepută încât să acopere ochii, ca o mască de optician.

Judecătoarea Theresa Hayward stătea la masă când intră Douglas. Avea șaizeci de ani, fața ovală arsă de soare, cu riduri scoase în evidență de trăsăturile încruntate. În timpul procesului, Douglas descoperise că era perspicace, imparțială în sala de judecată și foarte conștientă de subtilitățile politice ale cazului său.

Harvey Boden, reprezentantul acuzării, studia ecranul cu plasmă al unui terminal. Îl salută pe Douglas cu o înclinare discretă a capului.

A treia persoană din laborator era doctorul Michael Elliot. Și el, ca Barbara Johnson, avea un aer stânjenit din cauza unei nerăbdări aparente, încercând disperat să-și camufleze sentimentele sub masca detașării profesionale.

Adrian merse direct la scaun, fără să privească în jur. Infirmierii care-l escortau îi imobilizară încheieturile de la mâini și picioarele în curele.

Douglas simți un nod greu în stomac când doctorul Elliot ridică imprimatorul Softlight, așezând masca neagră pe ochii lui Adrian.

– Voi vedea ceva? se interesă Adrian pe neașteptate.

– Laserul operează în special în regiunea verde a spectrului vizibil, îi explică doctorul. Vei vedea imagini luminoase intense, dar nedureroase.

– Nu lasă urme, nu? întrebă Adrian, cu voce tremurată.

Doctorul Elliot zâmbi schimonosit.

Barbara Johnson activă unul dintre terminale, rostind automat o serie de coduri de securitate ca să acceseze nucleul de date în care se afla stocată secvența Softlight. Doctorul Elliot i se alătură, adăugându-și codul de autorizare personal, apoi aruncă o privire spre judecătoarea Hayward. Pe fața ei nu se ghicea decât părere de rău. Își lăsă brusc capul în jos.

Douglas închise ochii, îngrozit că o străfulgerare verde va scăpa de sub masca neagră care-i acoperea ochii lui Adrian și-și va croi drum până la nervul lui optic, provocând explozia creierului. Îl auzi pe doctorul Elliot rostind parcă de undeva de la distanță:

– Activați.

Brațul imprimatorului se retrase automat. Adrian avea pe chip o expresie de imbecilitate docilă, o privire pierdută, fiecare mușchi relaxat.

Barbara Johnson înaintă spre el cu o rețea de senzori sub forma unei coroane din plastic alb, pe care i-o așeză pe cap.

– Nicio activitate cerebrală peste nivelul autonom, raportă ea, enervant de atentă să nu-și dea în vileag satisfacția.

Douglas zări un strop de salivă scurgându-se din colțul gurii lui Adrian și întoarse capul.

Tratamentul funcționase. Pedeapsa și mântuirea primite la pachet. Înlăturarea amenințării și recuperarea conștiinței noastre. Ar trebui să fiu recunoscător. Măcar dacă Adrian n-ar arăta atât de jalnic, de... sfârșit. Cel puțin nu pot fi acuzat eu. Am făcut tot ce-am putut pentru el.

– *Abschaum*!

Strigătul violent îl zgudui ca un șoc electric. Se răsuci brusc și-o văzu pe Barbara Johnson retrăgându-se panicată din fața lui Adrian.

Tânărul se holba la ei cu o privire de pasăre flămândă, inspirând adânc pe nările care-i fremătau. Strigă a doua oară, mârâind și scuipând cuvinte fără înțeles.

Douglas îl auzi pe Harvey Boden rostind:

– Asta-i în germană.

– Ce se întâmplă? întrebă judecătoarea Hayward.

Doctorul Elliot scutură din cap, uitându-se consternat la Adrian.

– N-a mers, se grăbi Douglas să constate.

– Ba a mers, insistă Barbara Johnson. Funcția undelor cerebrale a fost zero.

– Ți se pare că n-are nimic în cap?

Douglas flutură nervos din mână spre Adrian. Barbara Johnson i se adresă doctorului Elliot:

– Vreun semn de activitate reziduală?

– Nu știu, recunoscu doctorul, cu voce tremurată.

– Dar ce spune Adrian? vru să afle judecătoarea Hayward.

– Habar n-am, nu știu germană, îi răspunse Douglas. Dumnezeule, nici Adrian nu știe.

Judecătoarea îi aruncă o privire urâtă, apoi se întoarse către doctorul Elliot.

– Găsește pe cineva care vorbește germana. Repede.

– Nu-i nevoie, interveni Barbara Johnson.

Luă câteva căști și le împărți celorlalți. Douglas și-o așeză pe a lui pe cap, în timp ce femeia comanda terminalului să inițieze un program de traducere. Căștile acoperiră invectivele lui Adrian, apoi se auzi traducerea:

– ... nemernici de yankei. Nu sunteți cu nimic mai buni decât rahații ăia de evrei. Niște smintiți și niște fătălăi, vai și-amar de voi, ne căcăm pe capul vostru. Roosevelt al vostru-i mort, de rușine, de...

Douglas își setă casca pe modul standy-by, neliniștit de ideea care-i încolțea în minte.

– Bun, rosti judecătoarea Hayward. Vreau s-aud niște ipoteze. Acum.

– E limpede ca lumina zilei că Softlight nu funcționează, zise Harvey Boden. Nu șterge amintirile, doar le amestecă.

– Activitatea cerebrală a fost zero timp de două minute, se încăpățână Barbara Johnson.

Harvey Boden scutură din umeri.

– Oamenii se trezesc din comă. Zac săptămâni și luni întregi ca o legumă, pe urmă se trezesc și vorbesc ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic.

Douglas știa ce urmărește Boden. Acuzarea îl voia pe Adrian mort. Mort de-a binelea.

E clar că fetele acelea două nu bântuie doar în capul meu.

– Nici măcar nu pot pretinde că înțeleg ce s-a întâmplat, spuse Douglas, când Barbara Johnson și doctorul Elliot începură să șușotească între ei. Iar tu sigur n-ai calificarea să emiți opinii de neurolog, Harvey. Vom avea nevoie de o evaluare completă înainte să luăm o decizie. Și în niciun caz nu trebuie să hotărâm nimic în grabă.

Doctorul Elliot încuviință din cap ceea ce-i spunea Barbara Johnson și se întoarse cu fața către judecătoare:

– Cred că trebuie să luăm în considerare regresia ca explicație logică a acestei situații.

– Regresia? se miră Douglas.

Harvey Boden îi aruncă o privire disprețuitoare.

– Vieți anterioare, Douglas. Oamenii cred că au fost cândva Napoleon sau George Washington – genul ăsta de treburi.

– Există cazuri documentate, zise doctorul Elliot. Sub hipnoză, subiecții dau numeroase detalii legate de existența lor anterioară, detalii pe care n-ar fi avut cum să le cunoască fără o cercetare intensă.

– Prostii, spuse Harvey Boden.

Douglas fu înclinat să-l aprobe, dar asta ar fi însemnat să-l dea pe Adrian pe mâna grupului ADEVĂRATA DREPTATE.

– Vrei să zici că personalitatea asta germană a răsărit din senin în creierul lui Adrian? îl întrebă el pe doctorul Elliot.

– Da. Un neamț din Al Doilea Război Mondial, judecând după faptul că l-a pomenit pe Roosevelt.

Adrian tăcuse. Se uita în jur și le azvârlea căutături crunte, dezvelindu-și dinții într-un rânjet.

Judecătoarea Hayward comandă terminalului să traducă în ambele limbi.

– Cum te cheamă? îl întrebă pe Adrian.

Terminalul repetă întrebarea în germană.

– Târfă retardată! țipă Adrian.

Femeia bătu în retragere, foarte tulburată.

– Indiferent cine crede Adrian că este, el rămâne problema noastră. Noi trei – arătă cu unghia lăcuită cu roșu mai întâi spre Douglas, apoi spre Harvey Boden – trebuie să decidem ce facem mai departe.

– E o ședință oficială? se interesă Douglas.

– O să-i spunem consultație în biroul meu, dacă apărarea și acuzarea nu au obiecții.

– După eșecul ăsta cu Softlight, acuzarea nu are de ales, ci va trebui să solicite pedeapsa cu moartea, declară Harvey Boden imediat.

– Pentru cine? îl repezi Douglas. Pentru Adrian Reynolds sau pentru neamțul ăsta?

– Nu există niciun neamț, Douglas, doar o minte zăpăcită de un cod laser subliminal. Recunoaște realitatea.

– N-ai de unde să știi. Eu aș cere cel puțin verificarea identității mai întâi.

– Serios? Harvey Boden îl luă peste picior. Și ce-ai vrea să verifici, amprenta genetică?

– Clientul meu, Adrian Reynolds, a fost condamnat la ștergerea personalității. Pedeapsa a fost aplicată; cu succes, din câte se vede. Apariția celei de-a doua personalități iese de sub jurisdicția acestui tribunal.

Cei doi se săgetară din priviri.

– Am putea încerca un hipnogen, propuse Barbara Johnson.

– De acord, spuse judecătoarea Hayward. Obiectează cineva? Nu. Foarte bine.

Adrian îl scuipă pe doctorul Elliot când acesta se apropie de el cu spray-ul hipnogen. Flegma alunecă pe gulerul doctorului când îi apropie vârful spray-ului de gât. Doctorul așteptă până ce tânărul căzu în transă cu pleoapele grele, cu capul lăsat pe-o parte.

– Mă auzi? îl întrebă.

Adrian scoase un mormăit.

– Da, traduse programul.

– Cum te cheamă?

– Erich Breuer.

– Ce meserie ai, Erich?

– Sunt membru al trupei de garnizoană.

– Unde?

– La Dachau.

Douglas auzi cum Barbarei Johnson i se taie răsuflarea. Harvey Boden căpătă o expresie goală, imposibil de citit.

– Care-i ultimul lucru pe care ți-l amintești înainte de-a te trezi în camera aceasta?

Mâinile tânărului începură să tremure ușor.

– Au venit yankeii. Au oprit tancurile la postul de gardă. S-a tras, ofițerii noștri au fost uciși. Yankeii au plâns și-au vomitat când au văzut deținuții, cadavrele neîngropate. Eu stau la zid, alături de colegii mei. Unii dintre ei sângerează din cauza bătăliei. Aud mitraliere. Mai tare. Și mai tare.

Tânărul deschise larg ochii, în stare de șoc. Buzele îi atârnau desfăcute. Douglas întoarse capul. Nu putea suporta să vadă învelișul acela de carne care fusese cândva Adrian Reynolds.

– Ajunge, hotărî judecătoarea Hayward, când doctorul Elliot se pregătea să mai pună o întrebare.

Douglas se apropie de scaun și studie silueta amorțită. Dacă Elliot are dreptate în legătură cu regresia, dacă ești cel care pari a fi acum, atunci s-ar demonstra existența sufletului omenesc. Mi-ar veni foarte greu să cred așa ceva. Ar însemna că există Dumnezeu, că Iisus s-a născut și a murit pentru noi. O moarte grea, agonizantă, pironit pe o cruce de lemn. Cum ni s-ar putea ierta așa ceva? Mai bine credem în teoria conștiinței comune; acesta va fi răspunsul oamenilor de știință. Cealaltă

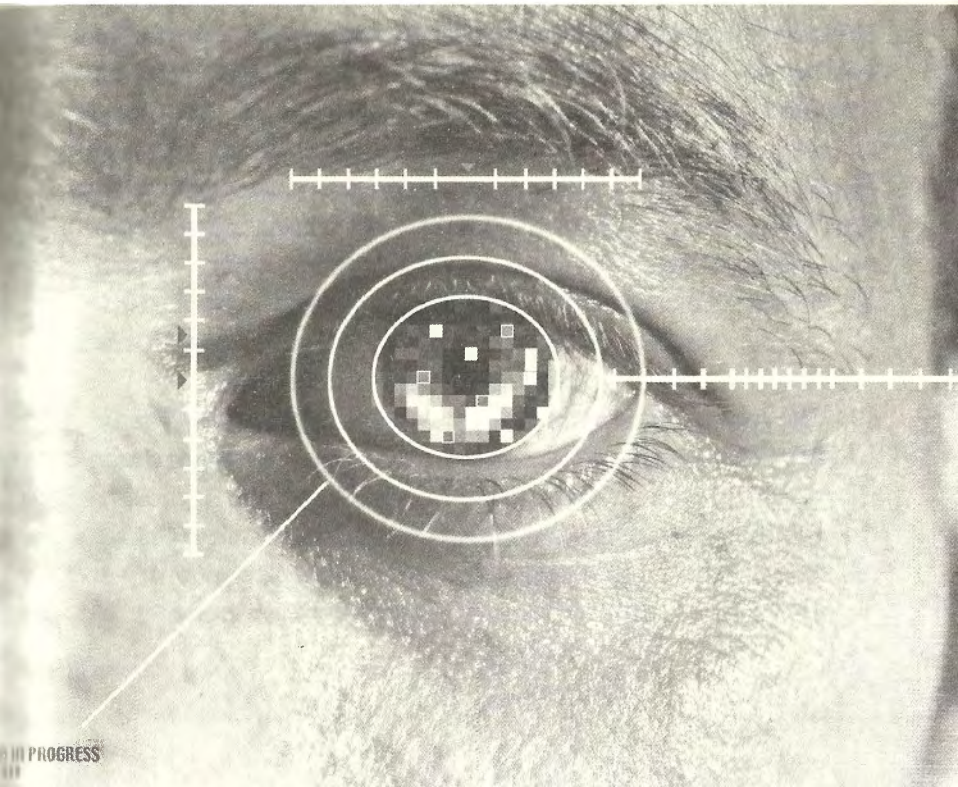

variantă e prea greu de suportat. Viața de dincolo. Că ai fost trimis înapoi din rai. Sau din iad. Că viața de pe Pământ nu e altceva decât o perioadă de penitență înainte de a intra în regatul etern al lui Dumnezeu.

– Și-acum ce facem? întrebă Harvey Boden.

Douglas se îndepărtă de Erich Breuer, sâcâit de atacurile neîntrerupte ale acuzării.

– Eu susțin că e un caz închis. Am dovedit, în afara oricărei suspiciuni rezonabile, că tânărul acesta nu mai este Adrian Reynolds. Institutul ar trebui să-l ajute pe Erich Breuer să se adapteze la viața modernă și să-l elibereze.

– Nu sunt de acord, spuse judecătoarea Hayward. Douglas, nu te-ai gândit până la capăt. Dacă tânărul acesta chiar e Erich Breuer? Judecătoarea ridică brațul, ca să oprească protestul lui Harvey Boden. Corpul conține amintirile lui Erich Breuer, paznic la Dachau. Dar mai departe?

– Aha. Douglas înțelese la ce se referă judecătoarea și căuta disperat implicații. Crime de război, adăugă el.

– Exact. Dacă vei face apel pentru dezbaterea identității acestui corp și vei demonstra că e Erich Breuer, atunci va trebui să suporte consecințele faptelor sale din Al Doilea Război Mondial. Asta vrei să se întâmple, Douglas? Vrei să faci din proces un spectacol public? Pentru că așa se va întâmpla. Israelienii i-au căutat pe paznicii lagărelor de concentrare până pe la mijlocul anilor '90. Bătrâni cu identități foarte nesigure. Erich Breuer, care, după propriile mărturisiri, a luat parte la holocaust, nu va avea niciodată voie să părăsească institutul ca om liber. Acesta ar fi rezultatul apelului tău.

Doamne, îmi spune că eu sunt cel care trebuie să hotărască. Eu! Obligat să joc rolul judecătorului și, implicit, pe cel al călăului.

– Nu știu ce-i de făcut, recunoscu Douglas, nenorocit.

– Hai să vedem dacă pot lămuri situația, continuă judecătoarea Hayward. Am dat sentința ca toate amintirile lui Adrian Reynolds să-i fie șterse din creier. Acum am descoperit că are un set de amintiri mai vechi, mai ascunse. Judecătoarea mijii ochii și-l săgetă din priviri pe doctorul Elliot. Poate Softlight șterge și amintirile lui Erich Breuer?

Doctorul se arată uimit.

– Păi... da. Aș zice că da. Însă nu cred că e recomandabil.

– De ce?

– Nu înțelegem de unde provin. E un domeniu de studiu absolut nou în neurologie. E foarte posibil ca fiecare dintre noi să dețină o moștenire mintală similară, o fereastră spre trecut. Gândiți-vă la informațiile care s-ar putea recupera, la adevărurile istorice pe care am reuși să le aflăm.

Acela fu momentul în care Douglas o văzu pe judecătoarea Hayward arătându-și colții pentru prima oară.

– Domnule doctor Elliot, vorbi ea cu răceală în voce. Adrian Reynolds nu este un subiect pentru experimente, ci un criminal cu condamnări multiple, a cărui sentință a fost ștergerea personalității. O sentință pe care acest institut e obligat s-o pună în aplicare. Fie aplicați sentința până la capăt, fie îmi spuneți că nu sunteți în stare s-o faceți. M-ați înțeles?

Doctorul Elliot chibzui la cele două opțiuni și se opri, fără tragere de inimă, la a doua.

– Foarte bine, sunt de acord că un institut penal nu e locul pentru studii academice de această natură.

Judecătoarea aruncă o privire spre Douglas, apoi spre Harvey Boden.

– Aveți obiecții la o nouă aplicare a Softlight?

– Nu, răspunse Douglas, pe jumătate rușinat, pentru că era cea mai ușoară cale de scăpare pentru el.

Cea pe care o prefer întotdeauna.

De data asta, Douglas urmări toată procedura. Erich Breuer privi fix și tâmp în față când masca imprimatorului îi acoperi ochii.

– Asta e, anunță doctorul Elliot.

Brațul imprimatorului se retrase înapoi pe piedestalul lui. Barbara Johnson se apropie din nou de tânăr cu rețeaua de senzori și i-o așeză pe cap.

– Nu se înregistrează activitate cerebrală primară, raportă ea.

– Să mai așteptăm puțin, spuse judecătoarea. Să vedem dacă nu se produce vreo schimbare.

– ÎNCEPE, anunță Barbara Johnson, agitându-se în jurul terminalului care afișa citirile senzorilor. S-a inițiat activitatea cerebrală.

Douglas se uită la ceas. Nu trecuseră nici patru minute.

Capul lui Adrian atârna bleg de când se retrăsese brațul imprimatorului. Acum Douglas văzu că tânărul își ridică bărbia, având o expresie cât se poate de calmă. Apoi se aplecă înainte, aducându-și umerii în față atât cât îi permiteau curelele cu care fusese imobilizat.

– De ce nu vorbește? șopti Douglas în urechea Barbarei Johnson.

– Pentru că nu i-am cerut noi, șopti femeia, la rândul ei. Efectul hipnogen durează trei ore, e încă sub influența lui.

– Mă auzi? întrebă judecătoarea Hayward. Cum te cheamă?

Tânărul clipi ușor.

– Vă aud, domnișoară. Îmi zice Willy Surdu', domnișoară, dacă nu-i cu supărare.

Vorbea cu accent american, tărăgănat și pe nas, stârnind un șir de gânduri nedorite în mintea lui Douglas. Tocmai stilul slugarnic nu-l putea trece cu vederea.

– De ce Willy Surdu'? întrebă Barbara Johnson din instinct.

– Fin'că am fugit când mi-a strigat șerifu' să stau pe loc. Nu l-am auzit, jur. M-a pocnit peste urechi când m-a prins. A zis că tre' să mă fi născut surd.

– Ești negru? vru să știe Douglas, ignorând privirile celorlalți.

Willy Surdu' rânji larg.

– Da, domnule. Mi-s negru, domnule.

– Câți ani ai, Willy Surdu'?

– Șaișpe, cred, poate șaptișpe, nu știu sigur, domnule.

– Știi în ce an suntem?

– Poftiți? Nu, domnule, nu știu, domnule.

– Cine-i președinte? întrebă Harvey Boden.

– Păi, cin'să fie, domnule? Domnu' Benjamin Harrison, domnule.

Barbara Johnson ceru terminalului să afișeze lista președinților americani.

– Unde locuiești? întrebă judecătoarea.

– În statu' Mississippi, domnișoară.

– Benjamin Harrison a fost președinte un mandat, anunță Barbara Johnson. Din 1889 până în 1893.

– Care-i ultimul lucru de care-ți amintești înainte de-a te trezi aici? interveni doctorul Elliot.

– Caii, domnule. Oamenii dau ocol casei, domnule. Tre' să fie vreo douăzeci sau treizeci. Au torțe, nimicesc tot pe unde merg. Flăcările se ridică până la cer. Pe capul tânărului apărură stropi de sudoare. Micuța Jose îi înăuntru. O aud. Doamne, n-o văd. Atotputernicule, m-am aprins. Jose tot țipă. Mă duc după mama ei, mă duc acum.

Mușchii gâtului i se încordară. Scoase un gâlgâit, ca înecat cu un lichid gros. Doctorul Elliot se apropie imediat de el.

– Uită! Uită lucrul ăsta, du-te înapoi, du-te imediat înapoi. În copilărie. Gândește-te la ea. Când erai mic. Ce-ți amintești de când erai mic?

Judecătoarea Hayward răsuflă ușurată când doctorul îl calmă pe Willy Surdu' cu vorbe încurajatoare.

– Măcar nu mai avem parte de-un fanatic de data asta, spuse ea.

– Nu, rosti Harvey Boden pe un ton precaut. Dar ați hotărât ca Softlight să se aplice până când va avea succes.

Lui Douglas nu-i veni să creadă cuvintele rostite de acuzare.

– Adică vrei să fie ștearsă și personalitatea lui Willy Surdu'?

– Acuzarea are dreptate, rosti judecătoarea. Nu părea încântată de ceea ce urma să spună. Dacă ordon încetarea operațiunii acum, atunci procesul va trebui revăzut de o curte de apel. Și nu va rezista, e arbitrar până în pânzele albe. Nu ne-a plăcut Erich Breuer, așa că l-am șters, dar ne-a fost milă de un băiat culegător de bumbac exploatat, așa că pe el l-am lăsat în pace. Ce fel de bază legală e asta? Nu, Douglas, ne-am implicat când l-am șters pe Erich Breuer. Ori îi ștergem tânărului toate amintirile, ori îl executăm.

– Dar nu avem nici autoritatea morală, nici cea legală să ordonăm moartea unui nevinovat ca Willy Surdu', insistă Douglas. Și tocmai asta e chestiunea pe care o discutăm noi aici. Softlight e pedeapsa cu

moartea pentru Willy Surdu'. El nu are nicio legătură cu Erich Breuer, nu merită să fie șters. Susțin că ceea ce am descoperit în această instanță este o personalitate-substitut extrem de potrivită pentru Adrian Reynolds. Așa cum ați decis prima oară, doamnă judecător.

– Nu e chiar așa, vorbi Barbara Johnson. Studiază ideea din perspectivă practică, Douglas. Vei avea o mare problemă încercând să integrezi un tânăr negru din secolul al XIX-lea în societatea europeană modernă, ca să nu mai pomenesc de faptul că va trebui să se acomodeze cu pielea albă. Dacă nu vei reuși, va rămâne suspendat în timp, nu va găsi o familie care să-l iubească, nu va înțelege nimic; cu atât mai puțin va avea la ce să se raporteze. Ca să poată supraviețui, vechile lui tipare comportamentale ar trebui suprimate. Îmi închipui că și amintirile. Ai putea trăi cu amintirea propriei tale morți fără să-ți pierzi mințile? Probabil că, până la urmă, vei fi nevoit să-i ștergi cam nouăzeci la sută din amintiri. Doar numele și-l va păstra. Nu l-ai salva deloc. Perspectiva păru s-o întristeze. Vremurile noastre ar fi la fel de crude cu Willy Surdu' ca propriile lui vremuri.

Douglas căzu pe gânduri. Nu vedea nicio ieșire.

– Prea bine, cedă el. Nu am nicio obiecție împotriva ștergerii totale a personalității lui Adrian.

– Vrei să-i șterg toate existențele trecute? întrebă uimit doctorul Elliot. Dar asta ar însemna să merg înapoi până la faza anterioară conștiinței, la Omul de Neanderthal, în paleolitic. Și, din câte am văzut până acum, sunt cam două-trei vieți în fiecare secol. Dacă numărul lor se menține constant, vorbim de peste patru sute de reîncarnări. Ne va lua o săptămână.

– Aveați cumva alte planuri? îl întrebă judecătoarea Hayward pe un ton glacial.

A treia personalitate era Rosin, un alt sclav din Mississippi. A murit după ce a fost biciuit, pe vremea președintelui James Monroe. Scotea încă scâncete ca un cățel când doctorul Elliot îi coborî imprimatorul pe ochi.

A patra era un francez, un țăran ucis la începutul revoluției.

Pe a cincea au convins-o cu greu să le vorbească. N-au primit răspuns într-o limbă europeană. Barbara Johnson a rezolvat problema accesând calculatorul Catedrei de lingvistică a Universității Cambridge și cerând o listă de saluturi în toate limbile care se vorbiseră în jurul anului 1700.

– Dacă va trebui să acționăm așa de fiecare dată, toată procedura va dura o lună, spuse doctorul Elliot, în timp ce terminalul răsfoia catalogul de limbi. Și mă îndoiesc că datele din memoria calculatorului universității ne vor fi de folos când vom ajunge la perioada preromană.

Tânărul așezat pe scaun bolborosi ceva ca răspuns la întrebarea pusă de terminal.

– E în africană, anunță Barbara Johnson, triumfătoare.

Îl chema Ingombe și făcea parte din tribul Fon. Era un trib de migratori originari din Abomey, victime ale negustorilor de sclavi de pe coastă. Își amintea de ambarcațiunile de război Ardra venind în amonte pentru a-i ataca satul, apoi de o luptă.

Ascultându-l pe Ingombe, ca pe celelalte personalități care i-au urmat, Douglas avea impresia că Adrian întorcea roata în favoarea lui, condamnându-i să fie martorii unei litanii aparent nesfârșite de nenorociri, o tortură rafinată a celor care-l priveau compătimitori.

Li se aduse prânzul în laborator, în tăvi compartimentate, în stilul celor în care se servește masa în avion. Douglas mânca numai brânză și biscuiți, cu privirea pierdută pe fereastră. Ceața care se lăsa în fuioare peste păduri se îndesea. Ascunsese deja covorul galben-maroniu de ferigi ofilite.

Reîncarnările de la zece la douăzeci erau, în majoritate, europene: portugheze, englezești, olandeze și germane. Două dintre ele se treziră țipând și implorând în spaniolă. Erau atât de îngrozite, încât nici substanța hipnogenă nu reuși să le potolească.

Harvey Boden se strâmbă în timp ce doctorul Elliot manevră imprimatorul peste cea dintâi.

– Inchiziția spaniolă, rosti el încet. Se potrivește epoca.

– Grupul VIAȚA! zice că Softlight e medieval, remarcă Barbara Johnson cu amărăciune.

Douglas renunță la brânza cu biscuiți. Merse la fereastră, ascultându-l numai pe jumătate pe un oarecare John Diker descriind Cambridge-ul la 1340, vorbind despre slujba lui de francmason, despre cum i-au murit mama, soția și cinci copii de ciumă, înainte de-a pieri și el. Chiciura de toamnă trecea parcă prin geamul gros și-l pătrundea pe Douglas până în măduva oaselor.

De ce nu există amintiri despre cele întâmplate între două vieți? Le cenzurează Dumnezeu? Sau pur și simplu viața de dincolo nu poate fi interpretată de simțurile omului, nu poate fi percepută de creier? Poate că doctorul Elliot le va alege pe acestea ca următorul lui domeniu de studiu. Dacă așa va fi, mi-aș dori să rateze magistral. Chiar și înainte de asta, tratam viața cu prea multă frivolitate. Acum, Softlight îi va scădea și mai mult din valoare. Din acest unghi de vedere, era deja un eșec lamentabil. Poate că e pedeapsa pe care o primim pentru că ne-am amestecat în esența sufletelor noastre. Dar

ce fel de Dumnezeu ni s-ar da atunci? Unul care dovedește prea puțină milă, unul care ne va considera răspunzători de fiecare faptă de-a noastră pe Pământ, unul care este gata să ne întoarcă din drum în fața porților Orașului Sfânt. Un Dumnezeu din Vechiul Testament. Dumnezeu nu poate fi astfel. Nu poate.

Seara se scurse fără întreruperi, poveste după poveste, nenorocire după nenorocire, reîncarnare după reîncarnare.

Așezat lângă fereastră, Douglas vedea flăcăruile galbene ale lumânărilor pe care femeile din grupul VIAȚA! le aprindeau pentru veghea lor – o galaxie mică și timidă, pierdută la marginea timpului. Flăcăruile aveau un efect tulburător; dacă membrele grupului ar fi aprins câte o lumânare pentru fiecare moarte prin care a trecut Adrian, probabil că numărul lor s-ar fi potrivit.

Douglas merse la scaunul lui Adrian în timp ce doctorul Elliot cobora imprimatorul peste ochii lui Decidus Tactus, un centurion roman creștin, condamnat la moarte de un magistrat local.

Familia sa fusese măcelărită de soldații care dăduseră vina pe Dumnezeul lui străin pentru recoltele slabe.

Tânărul îl privi cu ochi încețoșați din cauza substanței chimice.

– Ce-a făcut? șopti Douglas cu glas răgușit.

Întâlni privirile goale ale celorlalți.

– Creștinii erau condamnați pentru orice, îi explică Barbara Johnson. Era convenabil.

– Nu, nu Tactus. La început. Ce păcat atât de greu să fi comis ca să merite așa o pedeapsă?

– Cum adică „la început", Douglas? vru să știe judecătoarea Hayward.

Vorbise pe un ton ușor irascibil. Era miezul nopții și stăteau în laborator de paisprezece ore.

– Sufletul acestui om a fost trimis în viața de dincolo de patruzeci de ori în două mii de ani. Și de fiecare dată a îndurat înjosiri înspăimântătoare. N-a cunoscut decât război, molimă și sclavie. Și-a văzut familiile omorâte, casa rasă de pe fața pământului, culturi întregi nimicite. Un chin fără sfârșit. Acesta e iadul pentru el, nu Infernul lui Dante, iadul pe Pământ. De fiecare dată. De ce? Ce-a făcut ca să-l pedepsească Dumnezeu așa?

Douglas surprinse schimbul de priviri grave dintre judecătoare și Harvey Boden.

– Uite ce e, Douglas... rosti cel din urmă.

– Oprește-te, i-o reteză nervos. Nu-mi spune că a fost o zi lungă, nu-mi spune că trebuie să mă duc acasă și să dorm.

– Probabilitatea, vorbi doctorul Elliot. Asta-i tot, Douglas. Până acum, am văzut sub zece la sută din reîncarnările lui. În afară de ultimele două secole, majoritatea rasei umane a dus o viață nenorocită, într-o mizerie de nedescris. În orice epocă istorică, numărul aristocraților e minor. Așa a fost întotdeauna.

– Nu. El a făcut ceva anume. Un rău teribil.

Douglas simți că e tot mai convins de asta. Trăia una din cele mai terifiante experiențe ale vieții lui. O previziune despre trecut.

– Gingis Han? sugeră Barbara Johnson.

– A trăit la sfârșitul secolului al X-lea, precizează judecătoarea Hayward, gânditoare. Am trecut de mult de perioada asta.

– Mai avem jumătate de oră până expiră efectul substanței hipnogene. Vreți să continui?

– Da, răspunse judecătoarea, înainte ca Douglas să poată protesta.

Să obiectez? Vreau să știu cine-a fost și ce-a făcut. Și nu vreau să știu. Așa e viața mea, niciodată n-am fost în stare să iau o hotărâre. Ei, bine, acum se termină circul. Nu mai e răspunderea mea. Aș fi putut să-l opresc de la bun început, aș fi putut spune nu, aș fi putut să mă țin tare pe poziție. Dar atunci am procedat cum am crezut că e mai bine. Nu pot fi acuzat. Nu eu sunt cel mânjit de vină.

Așteptară într-o liniște încordată ca reîncarnarea cu numărul patruzeci și unu să se reverse în trupul lui Adrian Reynolds. Tânărul mijii ochii. Irisurile i se închiseră la culoare, micșorându-se spre o profunzime imposibil de definit. Preț de-o clipă supremă, zguduitoare, Douglas avu impresia că privește undeva dincolo de noaptea galactică.

Îl cunosc pe omul acesta, îi cunosc privirea; îndură o teroare de care nici nebunia nu-l poate scăpa. Am mai văzut-o undeva, demult. Dar unde anume?

Douglas auzi terminalul activându-se cu un salut în ebraică. Tânărul răspunse imediat.

– Cum te cheamă? îl întrebă doctorul Elliot.

Tânărul clipi. Buzele îi tremurau, luptându-se cu vorbele pe care agentul hipnogen i le smulgea din minte.

– Mă cheamă Iuda Iscarioteanul.

Îi cuprinse pe toți cinci cu privirea lui rănită, într-o pledoarie mută. Atunci îl văzu pe Douglas și ochii îi luciră a recunoaștere.

– Pilat! țipă el. Pilat din Pont!

Douglas se holbă la el amuțit de groază. Timpul i se dizolva netulburat în creier.

Traducere de Antuza Genescu

Peter F Hamilton, *Softlight Sins*

De ce Corfu? Simplu: aici am descoperit ce sfâșietoare poate fi singurătatea. De atunci au trecut zeci, poate sute de ani. Apostolii se petrec prin lume ca să inventarieze și să amplifice dimensiunea creștină, vikingii se holbează după Rafael, singurul înger cu patima beției și cu inimă omenească, în schimb mările nu s-au schimbat, nici cerul și nici dureroasa singurătate.

Despre patimă.

Am plecat din Scandinavia după ce i-am cunoscut pe Lotte și pe Gunnar și chiar pe mântuitorul dorințelor și iubirii lor nepământene, pe Rafael. În acea vreme am descoperit invidia și tot atunci i-am cunoscut pe asasinii-pereche. Fascinația unui timp care este pregătit să te refuze, când ai senzația că nu trăiești, când descoperi, laolaltă, iubirea și crima, a fost suficientă ca să-mi adâncească depresia propriei existențe. Din acest punct și până la momentul în care m-am simțit pregătit să divorțez de lume nu a mai fost decât un singur pas.

Am trăit zece zile într-o barcă, alături de propriile întrebări. Vântul m-a dus pe insula singurătății mele. Stelele au existat deasupra, stupide și desfigurate de singurătate, așa cum există dintotdeauna. Ce m-a împins chiar în Corfu, n-am habar. În orice caz, delirul singurătății într-o barcă nu te îndeamnă să folosești o busolă sau un sextant. Ești atât de acrit și împăcat cu propriul patetism, încât ghidul tău nu poate fi decât destinul.

Am băut apă coclită după prima zi.

M-a durut capul îngrozitor.

Și peste toate am trecut cu patima noului început.

Este clar că m-am certat cu Dumnezeu, altfel cum să fi ajuns în acest impas existențial?

Am văzut conturul insulei într-o dimineață când eram scuturat de friguri. Prima senzație a fost că era vorba despre o iluzie. În miezul singurătății se întâmplă des să ai o viață virtuală. Apoi i-am simțit mirosul, aș putea spune asta.

Când am simțit nisipul plajei sub tălpi am întâlnit *Bătrânul-care-a-mai-apucat-să-trăiască-acea-zi*. Era un lepros uitat de moarte, care halucina majoritatea timpului. În mijlocul unui morman de tâmpenii rostite în limbi diferite, mi-a spus că sunt pregătit să preiau singurătatea pentru încă trei mii de ani. A murit înainte de asfințit.

În ceasul mariajului soarelui cu inima mării am înțeles ce responsabilitate copleșitoare era prizonieră în spiritul insulei.

Dumnezeu nu a rostit niciun cuvânt.

„Mai bine de atât nu se poate."

O expresie. Pe vremea aia Jack Nicholson nu era nici măcar un spermatozoid mic și obraznic.

Peisajul ideatic nu poate să compenseze niciodată singurătatea, mai ales când aceasta începe să devină obsedantă, când îți provoacă stări agresive de angoasă, când te duce în stare să halucinezi zile în șir cu buzele uscate de vânturi, străbătând fără noimă lagunele și potecile invizibile dintre măslini și portocali.

Sunt zile când am senzația că singurătatea este o rană, o arsură care-mi provoacă cele mai perverse chinuri.

La început nu a fost atât de rău. Bucuria noului început, când poți fi tu însuți, departe de imperfecțiunea unei lumi uitate și a unui timp la fel de vechi, deci bucuria acelui început mi-a provocat cele mai intense senzații și cele mai frumoase, apoi, cu trecerea zilelor, săptămânilor și anilor, a început să pălească. Cu bucuria noului început am renovat și am consolidat casa din piatră albă a predecesorului meu lepros, am cioplit un catarg înalt în vârful căruia am fixat scutul vechi cu basorelieful îngerului Rafael, am împletit primele plase de pescuit și am scris cu mare bucurie în jurnalul sufletului meu. Cei mai frumoși ani în Corfu.

Despre vise ucise.

Să fii singur înseamnă să nu ai decența timpului, iar dacă nu ai decența timpului înseamnă să ucizi vise, chiar dacă sunt ale tale. Când ești singur, într-o lume plină, devii agresiv cu tine, mai ales conștientizând că-ți ucizi visele. Și-atunci îți dorești să mori, pentru că realizezi că, de fapt, visele ți-au fost distruse de lumea singurătății tale, care deși nu există, te-a format.

L-am văzut pe Rabbi în barca lui mică urmând vasul cu optsprezece vâsle al însoțitorilor Chivotului Sfânt. Era a nu știu câta oară. Când am plecat din Scandinavia, când am realizat adevărata măsură a singurătății mele, după ce l-am cunoscut pe Gunnar, dimpreună cu dorul lui pentru Lotte și Rafael, când deja văzusem trenul zugrăvit în scoici – una dintre minunile acelui sfârșit de mileniu –, auzisem că însoțitorii Chivotului treceau, o dată la o sută de ani, prin toate locurile Pământului și că apoi stăteau să viseze în nemărginirea oceanului încă o sută de ani, înainte de a-și relua periplul și înainte ca Pământul să se schimbe după catastrofe și războaie, așteptând resurecția lui Dumnezeu, așteptându-și propria reformă în stadiul pregătitor de Pământ Sfânt. Este drept, n-am cunoscut oameni mai răbdători decât evreii-navigatori și nici individ mai căpos decât Rabbi care, în barca lui bolnavă de erezia ambiției, își urma neamul în căutarea obstinată a propriei identități.

O dată la o sută de ani, de mila lui Rabbi, care era în stare să moară cu vâslele în mână ca

să-și urmeze neamul, invitam evreii-navigatori pe insulă.

Singurătatea se ascundea abătută printre coroanele portocalilor și măslinilor. Era timpul potrivit să arunc toate plasele de pescuit ca să-mi respect statutul de gazdă primitoare.

Era un ciclu temporal pe care căutam să-l măsluiesc așteptând ca Rabbi să se apropie cât de cât, la fel de greu ca și când aș fi încercat să-mi mistific o dorință. În fapt, raportul ambiției ciudatului singuratic care-și urma neamul și destinul citit de Moise pe Muntele Sfânt era de 1/18, la fel și vlaga lui. Optsprezece ore nu însemnau mai nimic în uriașul periplu al navigatorilor purtători ai Chivotului, așa că ucideam timpul în dreptul singurătății temătoare de invitații mei. Rar am văzut beție mai cruntă, mai cruntă decât cel mai destrăbălat exod viking, însă, nu uitați, asta se întâmpla o dată la o sută de ani. Și, în Corfu, rabinii se simțeau în largul lor, fără să mai trăiască patima fricii că ura faraonilor îi urmărește. Plecau seara târziu, odată cu fluxul, când Rabbi încăleca orizontul.

Și rămâneam singur, doar era pământul singurătății. Atunci mi se făcea dor de Gunnar și de dragostea lui nepământeană pentru Lotte și Rafael.

Singurătatea este ca o flacără. Te ucide sau cicatrizează răni ca să trăiești. Singurătatea este amintire, un prezent viguros și aprig, un viitor etern, la fel de dureros.

Uneori credem că ne naștem singuri. Uneori credem că ne naștem triști. Amin.

Pot fi necinstit cu timpul câtă vreme știu că o să trăiesc nu știu câte mii de ani.

Ciclicitatea cu care trec purtătorii Chivotului nu-mi spune nimic. Îi primesc cu inima deschisă ca să-mi dau seama de adevărata măsură a singurătății. Ei vin o dată la o sută de ani. Câte vieți sunt cheltuite în acest timp?

Singurătatea atrage după sine o măsură a disprețului de sine, suficient de sumbră ca să te facă să uiți să zâmbești. Zâmbesc o dată la o sută de ani, atunci când îl văd pe Rabbi în barca lui de rahat, vâslind nebunește în urmărirea corabiei cu optsprezece vâsle.

1/18 – măsură matematică. Religia sau credința nu au măsuri matematice. Dumnezeu nu poate fi măsurat, la fel cum nici sufletul nu se poate măsura.

Mă disprețuiesc. Nu sunt în stare să iubesc decât propria credință în credința mea și statutul de păzitor al singurătății. Mă amăgesc uneori spunându-mi că Dumnezeu, în nemăsurata lui generozitate, mi-a oferit această sarcină cu un scop secret.

Câteodată încerc să miros Creația. Miros marea. Seamănă cu mirosul docurilor de la Ogmund. Este același miros, deși nu aceeași mare. Este o ciudată asociere în mintea mea. Aici trăiesc printre măslini și portocali, dincolo trăiam într-un anotimp imposibil de precizat. Acolo l-am cunoscut pe Rafael, singurul înger din existența mea, aici am descoperit ceea ce el a încercat să-mi spună: *viciul vieții fără de moarte.* Sunt păzitorul singurătății. Punct.

Am uitat câți ani au trecut de când sunt în mijlocul propriei „meserii".

Insula a fost revendicată întâia oară acum câteva sute de ani. De atunci lumea s-a schimbat continuu. Știu asta fără să trăiesc în mijlocul lumii. Visele mele de peste noapte, din toate nopțile, îmi spun că oamenii sunt altfel, că trenul cu scoici s-a inventat cu adevărat și că a existat dintotdeauna în mintea inovatoare a unui semen de-al meu, e drept – muritor, atât de adevărat ca orizontul care nu se schimbă niciodată decât în spectrul luminii, la fel de verosimilă ca prezența lui Rafael în miezul vikingilor bețivani și tot la fel de adevărat ca iubirea nepământeană pe care am lăsat-o în urmă pe docurile scandinave.

Stau și mă întreb: dacă aș fi primit în dar destinul marilor îndrăgostiți, atunci aș mai fi acceptat destinul de păzitor al singurătății? Meschină întrebare. Bătrână și neputincioasă. Ca mine.

Cine sunt eu? Și ce misiune mi-a oferit Dumnezeu? Din partea cui primesc recunoștința faptului că sunt singur și că prin mine păzesc fiara singurătății? Îmi vine să plâng și aș plânge dacă aș ști că asta m-ar ajuta în vreun fel.

Când marea se revoltă împotriva corăbierilor, când se aude cântecul trist al marinarului înecat, atunci, în acele ore înghițite de propria mea eternitate și spaimă, scutul cu efigia lui Rafael cântă. Probabil același cântec pe care este posibil să-l fi ascultat Alexandru cel Mare când a ajuns la marginea lumii și a văzut stâlpii pe care stăteau țepeni heruvimii și serafimii. Este un cântec pervers, care-ți aduce în somnul minții vise psihotice. Alexandru și-a văzut destinul. În acea noapte, înainte de a muri mușcat de șarpele istoriei și de propria-i vanitate, a avut viziunea deșertăciunii umane. Când ascult cântecul scutului cu efigia lui Rafael, îmi văd singurătatea.

Oamenii sunt singuri pentru că nu sunt sinceri.

Acum câteva sute de ani, un rege, al cărui nume l-am uitat, a venit să revendice insula fără să știe că în miezul ei stă neabătută și ascunsă Singurătatea. Când a pășit pe plaja închisorii mele, a înnebunit. De atunci, timpul, în inconsistența lui fizică, mi-a oferit pe tavă adevărata și stupida măsură a singurătății.

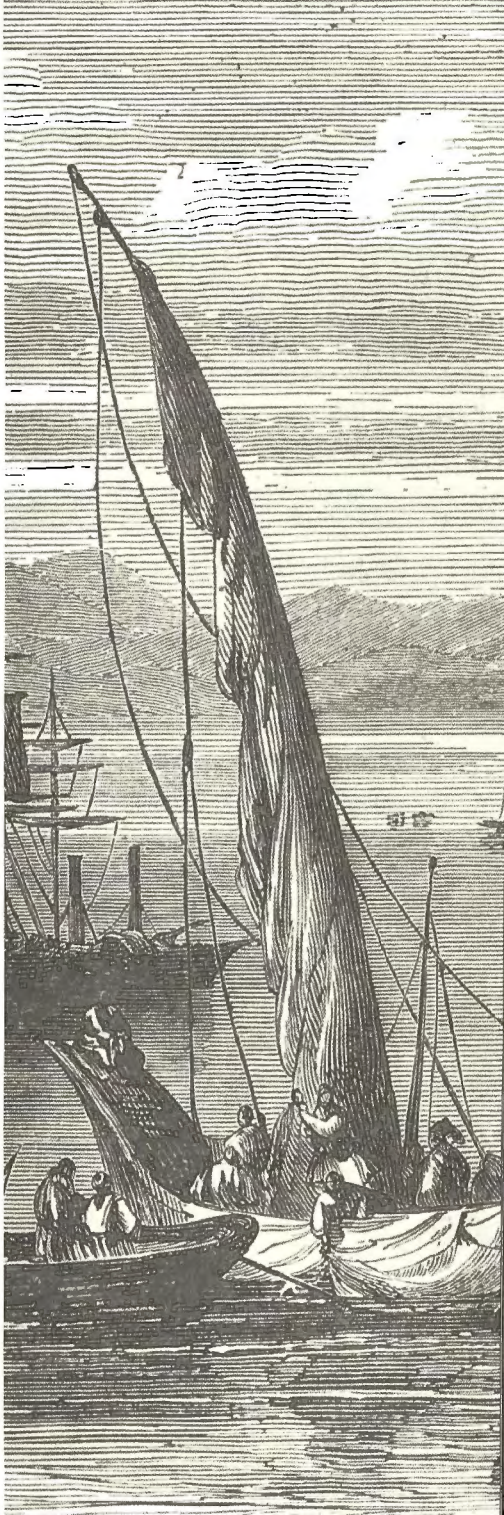

Au venit regi și împărați. Generali. Eu am fost acolo și am rămas întotdeauna.

Pe ei i-a înghițit timpul.

Sufletul nu mi-l îngenunchează nimeni.

Acest dicton făcea parte din codul vieții mele trecute. Acum cine să mi-l îngenuncheze? Sunt singur, cumplit de singur. Fiecare zi care trece mă torturează și-mi îngenunchează mintea. Ia te uită ce paradox!

Mai am o bucurie, dacă îi pot spune așa. Atunci când înfloresc portocalii, când am măsura rostogolirii anotimpurilor și, odată cu ele, a trecerii timpului meu nefiresc, în nopțile senine aud tropăitul cailor Legiunii Conquista. Când este lună plină deosebesc chipurile grave și agresive, unele mușcate de săgeți sau paloșe, ale ciudatei armate imposibile care traversează insula.

Uneori mă gândesc că sufletele lor rătăcite în penumbra altui prag al istoriei vin să caute singurătatea și s-o ucidă ca să-și câștige liniștea. I-am văzut cu ochii minții, pentru că nu se putea ca ei să fi existat cu adevărat pe insula mea. Pe unii chiar i-am recunoscut, deși până și asta era imposibil: Cortez, pe un cal plin de spuma unei cavalcade fără noimă pe sub strălucirea hipnotică a lunii, Bernal Diaz, tânărul locotenent plin de ambiție, cu un jurnal personal pe care s-a clădit istoria perversă a conchistadorilor. Până și pe Gerard Depardieu l-am recunoscut, deși trecea mult mai târziu decât enigmaticii cavaleri ai Legiunii, în costumul unei epoci care nu era a lui, însă cuantificând sufletul lui Columb care se poate să-și fi găsit liniștea în nemărginirea Universului. I-am văzut pe toți foarte clar în acele nopți când mai degrabă preferam să alung somnul ca să am răspunsuri la întrebări la fel de vechi ca mine.

Cine sunt eu, stimați călători, căutători ai liniștii? Și de ce nu mă vedeți?

Spre deosebire de rabinii cu optsprezece vâsle, pe ei nu i-am putut invita la masă. Am uitat de când nu am mai vorbit cu cineva. Uneori, ca să știu precis că nu mi-am pierdut această calitate umană, vorbesc singur sau urlu la singurătate.

Joi oamenii sunt goi. Goi și adevărați.

Mă-ntreb uneori ce zi este. Le-am pierdut șirul demult. Abia deosebesc anotimpurile.

În ziua când înfloresc portocalii, însemnez aproape cu evlavie scutul lui Rafael. Așa știu că a mai trecut un ciclu. Nu mai am răbdare și nici curiozitate să număr semnele atâtor ani uitați de mine, pentru că nici măcar unul nu se deosebește de celălalt.

Sunt aproape etern, sunt aproape Dumnezeu. Ce erezie! Ar trebui să mă trăsnească Patriarhul Anotimpurilor și să mă lecuiască de destinul meu trist.

Am cumpărat de la niște pirați o vacă și o pereche de ochelari de soare. Vaca se simte în largul ei pe pajiștea dintre portocali și măslini. Este singurul suflet rătăcit care se simte fericit de când sunt aici. Când o mulg îmi pun ochelarii de soare. În rest nu-i port. Am prea mare poftă ca soarele să-mi ardă ochii și să mor mai repede.

Pirații n-au avut curaj să calce pe insulă. Mi-au vorbit despre destinul unor regi, împărați și generali pierduți în negura istoriei, care mi-au călcat hotarul ca să înnebunească. De parcă nu aș fi știut.

I-am urât pentru viața lor simplă. Mai complexă decât a mea.

Oamenii se nasc, își trăiesc destinul, dacă au noroc trăiesc un anotimp al iubirii și apoi își petrec viața în hăul fără fund al Creației. Devin suflete zburătoare sau îngeri. Se împlinesc. Sau au un destin tragic. Pentru fiecare dintre ei este vina mea și de aceea îmi merit destinul de păzitor al singurătății. În viața lor scurtă nu apucă să-și deslușească bine destinul măsluit.

În anumite nopți, marinarul înecat mă cheamă. De parcă aș putea muri. Cântecul lui trist se aude printre stânci, acolo unde numai marea poate să-l înțeleagă. Marea, la fel de eternă ca și mine, din nu știu a câta zi a Arhitectului Celest care-mi guvernează destinul.

Sunt păzitorul singurătății. Și mi-e dor de Rafael.

Se întâmplă uneori să ascult mesajele vântului. În atâtea sute de ani am învățat să-i deslușesc

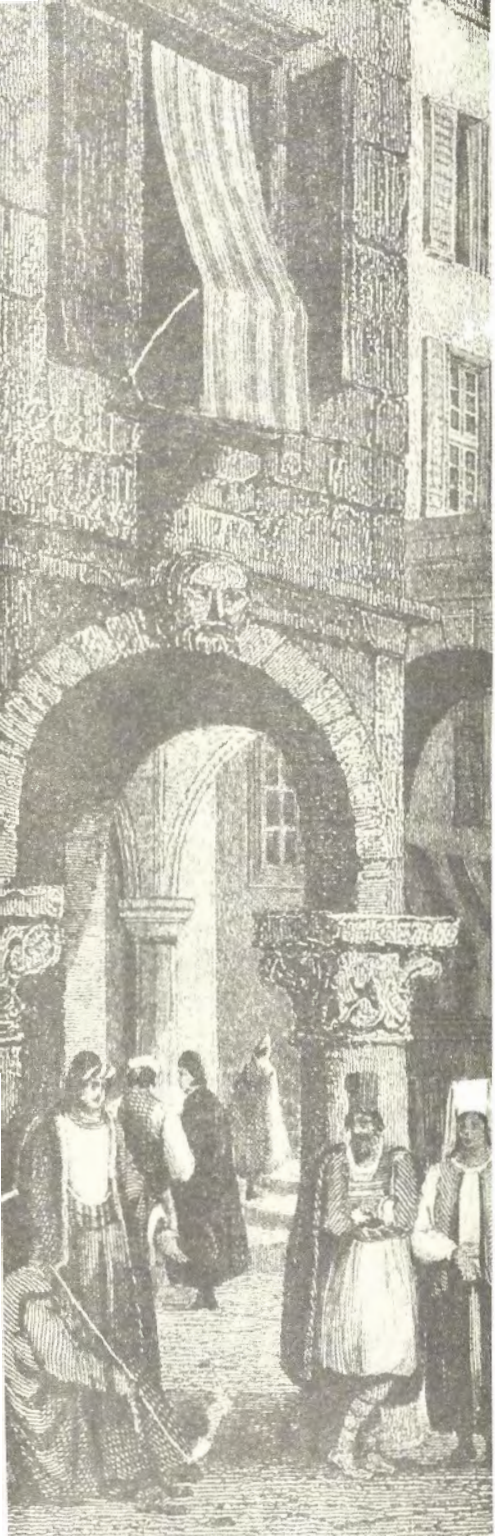

șoaptele efemere că însăși insubstanța lui.

Nu mai știu la ce mă gândeam în acea zi, în orice caz, între două treceri ale corabiei cu optsprezece vâsle, priveam nemărginirea apei, răsărituri și apusuri fără noimă, norii grei de furtună, marea schimbându-și hainele ca un cameleon înfricoșat... Și peste toate vântul, omniprezent.

Mi-a trebuit mult timp ca să-i înțeleg limba. Scutul cu efigia lui Rafael a fost primul mesaj în adâncul mâhnirii mele fără enunț.

Uneori vin peste mine, prin vocea vântului, toate cuvintele omenirii. Și atunci configurez istoria unei existențe uitate, ruptă de a mea, în mijlocul timpului.

Vântul poate minți. În fond și existența mea este o minciună.

Am cunoscut-o pe Elena. Cânta în nopțile când marinarul înecat era prea beat ca să mai reușească să articuleze versurile cântecului patetic al omului petrecut din lume care nu-și găsește liniștea. Cântecul hipnotic al sirenei m-a făcut de

multe ori să merg pe fundul mării ca s-o caut.

Când a mai trecut o sută de ani, i-am întrebat pe rabinii purtători ai Chivotului Sfânt ce poate să însemne o dorință fără margini pentru o femeie himerică ce trăiește pe fundul mării și mi-au spus legenda eroului Ulise și tentațiile la care a fost supus la întoarcerea spre Itaca.

În acea noapte m-am îmbătat cu ei. În mahmureala dimineții am săpat o groapă în care am înfipt un trunchi de măslin șlefuit, chiar în mijlocul plajei, printre stânci.

M-am legat de el în fiecare noapte care a trecut de la plecarea corabiei cu rabini și așa mi-am cunoscut chinul cu adevărat.

I-am văzut trupul de marmură și pletele negre, bolnave de erezia mării, i-am văzut ochii întunecați, aspri și buzele pline de șoapte, de tentații. A ieșit din mare și m-a chemat. I-am văzut pielea de femeie și fiorurile demult uitate le-am simțit în carne în timp ce mă gândeam la destinul celest al îndrăgostiților scandinavi. Am murit în mine o mie de ani și mi-am blestemat destinul tragic.

Într-o noapte cu lună plină, Cortez a încercat s-o taie cu sabia în timp ce ea mă ademenea. S-a oprit exact în clipa în care luna a amorțit pe luciul crud al oțelului și când Elena se resemnase deja că poate fi ucisă de un conchistador enigmatic care, deși murise de sute de ani, încă alerga după propria liniște.

Stăteam legat de măslinul șlefuit, rugându-mă pentru ea, pentru dragostea mea veșnic neîmplinită, blestemând laolaltă toți cavalerii, toți eroii și cuceritorii istoriei, implorând pentru întâia oară Divinitatea. Și Dumnezeu m-a ascultat, pentru că în acea clipă imortalizată în fantasma unui tablou suprarealist am auzit tancurile.

Legiunea a dispărut ca prin farmec, iar viciul singurătății mele s-a estompat în brizanții furtunii apropiate. Mi-am desfăcut curelele ca să merg în întâmpinarea oțelului.

Un proiectil m-a străbătut prin piept și am simțit durerea viului, doar pentru o clipă, însă am continuat să merg împotriva monștrilor care-mi infestaseră plajele. Singurătatea a urlat

undeva în mijlocul insulei. Am auzit-o foarte clar. Și atunci am crezut vântul care-mi șoptise zvonuri despre un război în afara timpului meu.

Și totuși nu era vremea să mor.

Sub orizont, împotriva mersului firesc al timpului, Rabbi vâslea nebunește în barca lui eretică anticipând sosirea ciclică a corabiei cu optsprezece vâsle. Și când soarele a ieșit din valuri, tancurile s-au prăbușit în mare cu toată agresivitatea lor.

Dacă Singurătatea ar fi fost femeie, aș fi sărutat-o.

Nu mai știu ce să mai cred despre mine. Mi-e teamă să număr semnele făcute pe basorelieful lui Rafael. Nu mai am nici măcar bucuria de a mă îmbăta cu rabinii-navigatori, nici patima cu care-l urmăresc pe Rabbi când apare de sub orizont, nici cavalcada conchistadorilor nu mai încântă nopțile cu lună plină. Pirații m-au uitat, Elena se tânguie pe fundul mării, încă înfricoșată de luciul sabiei lui Cortez. Toate au devenit amintiri, peste toate s-a așternut praful neființei, „nectarul" timpului și disprețul singurătății. Eu am uitat din nou fiorul cărnii stârnite.

Vântul îmi aduce constant zvonuri despre o lume care trăiește în afara mea.

Mi-am lăsat barba să crească. Este albă și aproape mă împiedică să pășesc.

Diminețile și serile superbe din Corfu se petrec nerușinate în aceeași succesiune amețitoare cu care m-am obișnuit de mii de ani.

Mi-am dorit de mult să mor, însă, înainte de asta, am vrut să-mi înfrunt destinul imposibil, să mă cert cu Dumnezeu sau cu ministrul Lucrărilor Lui Publice, să-L admonestez pentru tristețea mea, pentru abstinența sentimentelor de om simplu, să-L întreb ironic de ce poartă un vultur cu ochi roșii pe umăr și să-I cer să mă lase să mor.

Într-o seară am avut o bănuială. S-a întâmplat când lâncezeam în hamac, în apropierea măslinului șlefuit, ca să aștept cântecul tânguitor al sirenei. Era un timp fără dimensiune în care nu-mi doream nimic altceva. Scutul cu efigia lui Rafael a căzut din înălțimea catargului și simbolul prăbușirii mi-a arătat că

trebuie să merg în mijlocul insulei ca să caut Fiara Singurătății.

Deși am păzit-o mii de ani, nu am văzut-o niciodată. Și totuși, în acel amurg îmbogățit cu simbolul îngerului cu inimă omenească, am descoperit-o ascunzându-se înfricoșată în serenitatea ființării mele. Avea solzi de pește pe obraji și nasul cârn.

I-am desfăcut lanțurile care o țineau înrobită ca să se ducă în lume și să scap de povară. A zburat imediat, derutată, ca o umbră fantomatică.

A fost un gest de egoism, însă m-am săturat să trăiesc. Exact a doua zi se încheia alt ciclu de o sută de ani și, deși am apucat răsăritul, nu am mai văzut rabinii-navigatori și nici pe Rabbi în barca lui eretică.

Rămâneți cu bine. Singurătatea voastră într-un areal care ar trebui s-o disprețuiască o să vă învețe adevărul meu: că poți trăi etern ca să devii martir. Sau pervers.

O să-l chem pe îngerul Rafael, cel fără sex precizat, ca să mă învețe secretul zborului, nu înainte să apuc să regret, deși am trăit cu durerea și tristețea mii de ani, experiența mea trecută, serenada scandinavă a iubiților eterni, destrăbălarea rabinilor-navigatori, zâmbetul plin al sirenei Elena, suflul morții prevăzute de un proiectil tras dintr-un tanc efemer, vocea vântului și, mai ales, mirosul de crin care mă bântuie în ultimul ceas al ființării mele.

Deci: iertați-mă că v-arunc povara singurătății în spinare. Am obosit, iar Dumnezeu, în propria eternitate, a uitat să predea ștafeta.

CONCURS

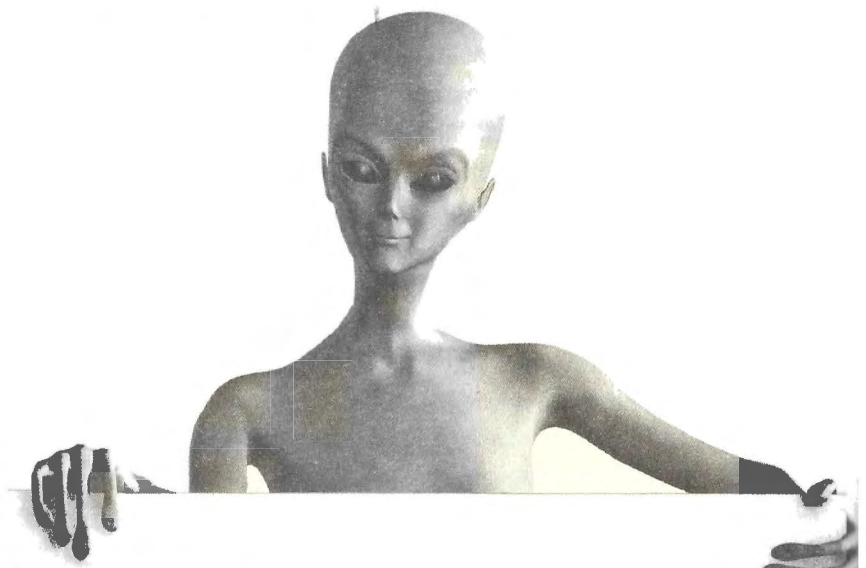

NUME DE COD: ANTICIPAȚIA 2014

GENURI: SCIENCE FICTION, HORROR, FANTASY

SECȚIUNI: LITERATURĂ, GRAFICĂ

PARTICIPANȚI: TINERI ÎNTRE 10 ȘI 100 DE ANI

MAI MULTE DETALII: HTTP://CPSFA.RO

Ești pasionat de science fiction, horror sau fantasy? Ți s-a spus că scrii cu un talent ieșit din comun, talent care l-ar face să pălească pe George R.R. Martin? Ți s-a spus că desenezi la fel de bine ca Boris Vallejo ori că semeni cu Frank Frazetta sau cu Mike Kaluta? Simți că ai lucruri importante de spus și de arătat ca scriitor sau ca grafician? Atunci participă la concursul nostru și te vom ajuta, pentru început, să fii cunoscut, iar apoi, chiar celebru. Totul depinde de tine.

Mai multe detalii (componența juriului, condiții, durată, termene etc.) pe site-ul revistei noastre, la adresa http://cpsfa.ro, dar și în numerele viitoare ale revistei.

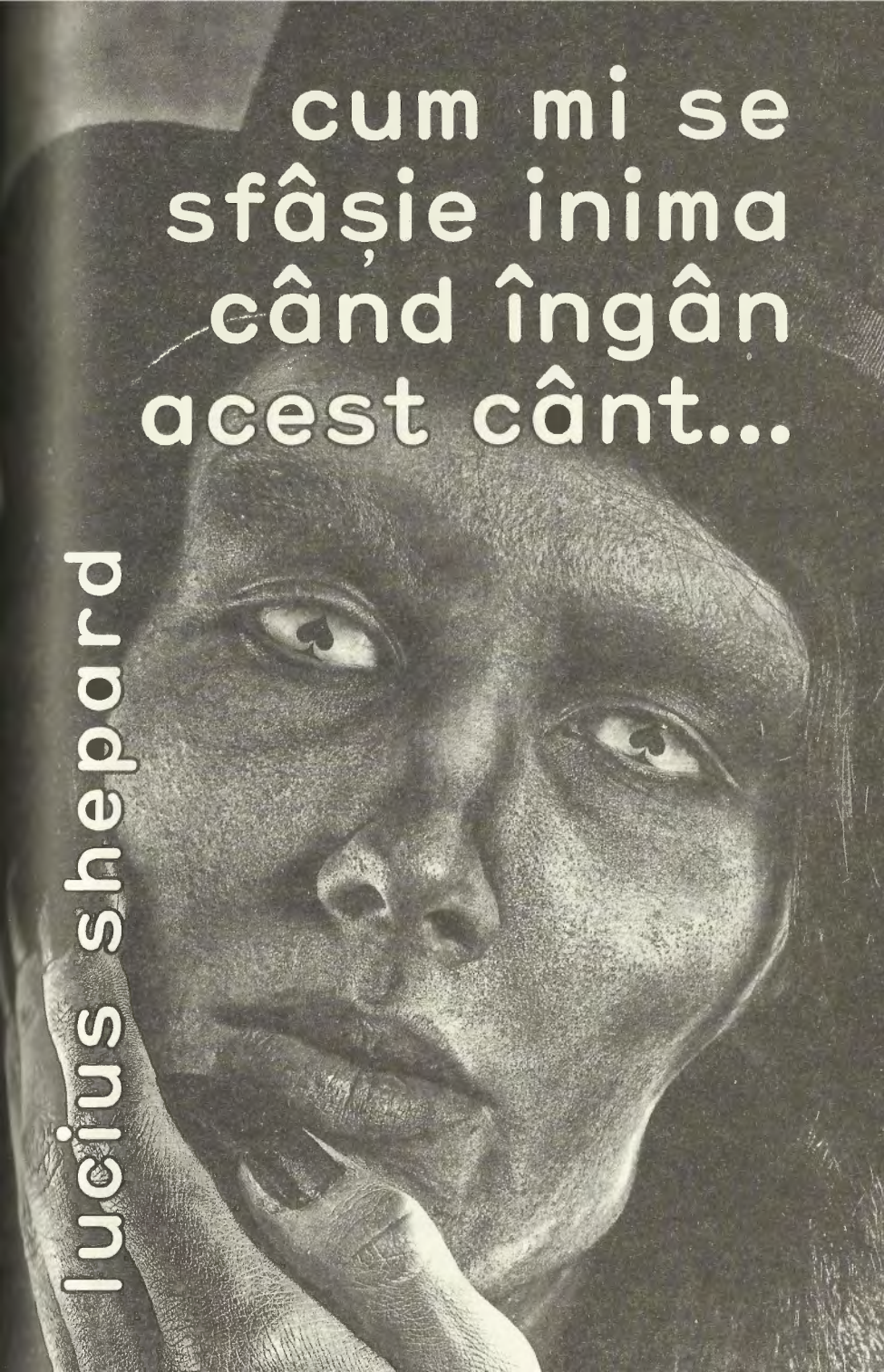
cum mi se
sfâșie inima
când îngân
acest cânt...
lucius shepard

Cândva erau Cadillacuri... Cadillacuri

Cândva erau lansări spațiale și-astronauți,

Bluejeans și-ecrane argintii,

Regi cu inimi de calculatoare ș-inele cu diamante

Cândva era tot ce doreai și prea mult de ales,

Și cândva simțeam că mă-ndrăgostesc...

Cândva simțeam că mă-ndrăgostesc.

Pentru Joe și Gay Haldeman

În vara când am împlinit șaisprezece ani, rock 'n' roll-ul s-a întors în sătucul de pescari de pe plaja Daytona pentru prima dată de la Spulberarea de acum aproape o sută de ani. L-au adus țiganii, într-o căruță trasă de cai, acoperit cu o folie din plastic (vărul meu a izbutit să privească sub folie și povestea că era zăvorât într-un sicriu de metal), și l-au descărcat în sala de dans de la capătul debarcaderului din lemn care ieșea din Boardwalk, la sud de Sala Joyland. Apoi, cu toții – vreo treizeci, îngrămădiți în patru căruțe șubrede – au bătut plaja în sus și-n jos, izbind în tobe de piele și strigând, făcând reclamă minunii muzicale pe care aveau s-o arate. Nevastă-mea, Darcy, îmi spune chiar acum că în noaptea aceea nu s-a întâmplat ceva care să merite o istorisire și, într-un fel, are dreptate. Dar mi se pare, cel puțin, că a reprezentat sfârșitul unei istorii, al uneia importante și, de aceea, ar trebui scrisă.

Nu exista niciun fel de argument care să-l convingă pe Pa să ne lase la debarcader. Pa nu semăna cu Rickerd, care pretindea că religiile trecutului erau plăsmuirile Satanei și-l preamărea pe Domnul care ne-a creat... Nu, obiecțiile lui erau cu mult mai pământești. Nu fusesem oare la Casadaga cu numai o lună în urmă? Ce credeam, că lumea era făcută numai din weekenduri? Și n-aveam năvoade de reparat? Însă eu doream să mă duc. Cu o iarnă în urmă, un negustor trecuse prin Daytona și pusese niște rock 'n' roll pe un casetofon mizer. Ascultând, mă simțisem ciudat, excitat, cuprins de dorințe imediate. Atunci senzația îmi plăcuse. De aceea, îndată după răsăritul lunii, am șters-o din casă pentru a mă întâlni cu Darcy – cea care avea să-mi devină soție – la ruinele fostului Motel Maverick, aflat la intersecția dintre A1A și o stradă lipsită de nume și care dispărea în junglă.

Scăldat în lumina argintie-lăptoasă a unei luni pe trei sferturi pline, A1A era un loc straniu, cu șirul ei de moteluri și căsuțe dărăpănate întinzându-se în depărtare precum colții cariați din falca unui leviatan. Între ele, spinările dunelor de nisip străluceau albe ca zăpada, iar pe latura vestică a drumului, acolo unde, cândva, se aflau magazine, restaurante și bungalouri, exista acum numai un perete de palmetto uzat, palmieri, stejari și acacia. Darcy alerga înaintea mea peste peticele deformate de asfalt: o fată zveltă, bronzată, cu șuvițe blonde în părul castaniu, desculță, purtând o rochie subțire pe care vântul i-o lipea de șolduri. Purta o sacoșă etanșă, în care urma să punem hainele când aveam să înotăm spre debarcader. Din loc în loc, se oprea și mă lăsa s-o sărut. La început, sărutările erau în joacă, dar durau de fiecare dată tot mai mult, până când, în cele din urmă, rămâneam înlănțuiți vreme de două sau trei minute, cu crabii de uscat fugind pe lângă picioarele noastre, aidoma unor bucăți vii dintr-un craniu alb-murdar. Până am ajuns pe rampa de unde intenționam să coborâm pe plajă, o doream într-atât de mult, încât de abia mai puteam umbla de durere, și am încercat s-o conving că era prostesc să așteptăm încă o lună. Noi doi ne iubeam, i-am spus. În loc să mergem la debarcader, de ce să nu fi intrat într-unul din vechile moteluri?

Ea însă îmi îndepărtă palma de pe șoldul ei și fugi de-a lungul rampei, râzând de mine.

– Ce dracu', Darcy! am strigat. Mă doare.

Am pornit după ea, exagerând cu șchiopătatul.

– Am auzit că poate fi tare periculos, zâmbi ea și se feri iute.

Spărgându-se de țărm, valurile împroșcau jerbe fosforescente. Puteam distinge în depărtare siluetele filigranate ale scrânciobului înclinat și basculantei rotative, ridicându-se din promenada întunecată, iar dincolo de ele debarcaderul, aidoma unui centiped pe picioroange; în capătul dinspre ocean al sălii de dans luminile clipeau întruna, multicolore, precum o constelație care o luase razna. Debarcaderul exista de vreo două sute de ani, supraviețuind unor furtuni care îndoiseră, într-un vălmășag de bare metalice, construcții mai recente.

Îl escaladasem de când fusesem îndeajuns de mare să pot urca pe el și învățasem destul de repede că, dacă izbuteai să eviți ca valurile să te izbească de scoicile tăioase, puteai sui pe pilonii din capăt, strecurându-te în sala de dans prin fereastra unei magazii cu zăvorul stricat, și să-i asculți pe cei care cântau: de obicei, scripcari sau chitariști. Asta și hotărâsem să fac, împreună cu Darcy, deoarece n-aveam bani de intrare.

Ajunsesem, la începutul lui Boardwalk – săli moarte de distracții (cu excepția lui Joyland, care era întreținută și funcționa cu același generator ca și sala de dans), circuite prăbușite și terenuri de minigolf năruite, cu baionete spaniole[1] încolțind din covoarele lor putrede – când o siluetă s-a înălțat din umbra și mai întunecată a zidului coșcovit și ne-a strigat. Mason Bird... Un puști necioplit, mic și îndesat, pe care nu-l puteam suferi. Ai lui doriseră să-i aranjeze o căsătorie cu Darcy, iar băiatul se autoconvinsese că Darcy se mărita cu mine împotriva vrerii ei, numai pentru a le face pe plac părinților, tânjind, de fapt, după el. Se apropie, târșâindu-și picioarele cu un rânjet larg despicându-i chipul rotund, și încercă să prindă căutătura fetei.

– Dacă vreți să mergeți la spectacolul de diseară, vorbi el, treb'e s-aveți parale, nu glumă.

– Ne plimbam, i-am răspuns sec.

– O să fie un spectacol mișto, urmă Mason cu ochii lipiți de pieptul lui Darcy. Mi-a zis mie o țigancă...

– Da? făcu Darcy, iar eu m-am încruntat la ea; Mason n-avea nevoie de încurajări.

– Îmhî. Se pare c-acu doi-trei ani, cotrobăind prin New York, au găsit un android. Asta-i ceva cam ca un om. Are sânge, măruntaie și toate chestiile, da' nu și personalitate, n-are nimic în minte.

– Rahat! am exclamat.

Mason urmă de parcă n-auzise:

– Da' savanții ăia vechi știau cumva să-i bage-n cap amintiri de la oameni adevărați și i-au dat memoria unui cântăreț faimos. Un tip pe

[1] Yucca aloifolia (n. tr.).

nume Roy John Harlow. Am auzit *că cântă* o nebunie.

Am apucat-o pe Darcy de braț.

– La revedere, Mason, i-am zis.

Am pornit, însă el ni s-a alăturat.

– Mă gândesc să mai dau și eu o raită, să văd dacă nu găsesc vr'o păpușă care să vrea să meargă, vorbi băiatul. Eu și cu Pa am vândut o grămadă de creveți uscați și-am bani de tocat.

Mi-am dat seama că Mason bănuise că aveam să venim pe plajă știind că eu n-aveam niciodată bani – se proptise de zidul oceanului, sperând s-o convingă pe Darcy să mă părăsească. Eram furios și Darcy simțise pesemne, deoarece mă strânse de braț și-mi azvârli o privire care părea că-mi cere să cruț sentimentele băiatului. Am cedat, dar m-am îmbufnat; parcă vedeam cum avea să treacă noaptea, cu mine și cu Darcy încercând s-o ștergem, și cu Mason urmându-ne fiecare mișcare.

La treizeci de metri mai încolo, am dat peste un grup stând pe plajă în fața Sălii Joyland, iar un individ – bătrânul Rickerd, cu șuvițe din părul grizonant fluturând aidoma unor flăcări biciuite de briză – răcnea că ar trebui să-i oprim pe țigani să aducă răul acela în mijlocul nostru.

– E tot aia dacă le dați otravă copiilor voștri! zbiera el. Știți cum îi spuneau rock 'n' roll-ului? Muzica diavolului!

Din locul în care ne aflam, literele de neon JOYLAND se întindeau într-un arc deasupra capului său, adăugând un titlu ridicol predicii lui evanghelice, iar înăuntrul sălii siluete întunecate erau aplecate asupra jocurilor. Părea straniu, singurul loc luminat în mijlocul ruinelor negre.

– Roy John Harlow! pufni Rickerd. Are nume de om, dar nu vă puteți amăgi, crezându-l Cristos pe un idiot! Ascultați-mă pe mine, acolo este Satana!

Unii îl contraziceau pe Rickerd, totuși cei mai mulți erau de acord cu el. Mi s-a părut caraghios deoarece, cu toate că majoritatea adulților din Daytona afirmau că lumea era mai bună după, decât înainte de Spulberare, îți puteai da seama că nici ei nu credeau cu adevărat spusele lor; istoriile auzite de la bunici îi făceau să tânjească după lucruri pe care nu le văzuseră niciodată, iar afirmațiile acelea erau, parțial, povestea cu vulpea și strugurii. Noi, copiii, eram mult prea depărtați de Spulberare, fiind mai degrabă curioși în privința trecutului, nu obsedați de el. Discuțiile se întețiră și, deși toți știau că n-avea să rezulte nimic, judecând după răcnetele și pumnii fluturați, ai fi jurat că se forma o ceată de linșori. Mason se băgă și el cu mintea lui de doi bani, încercând fără îndoială s-o impresioneze pe Darcy cu intelectul său; pentru că era singurul puști implicat în dispută, deveni, curând, focarul ei și fu atras în mijlocul grupului. Profitând de ocazie, Darcy și cu mine am sprintat către debarcader, ținându-ne de mână și chicotind încântați de evadarea noastră.

Era momentul de vârf al fluxului, singurele clipe în care se putea înota. După începerea refluxului, curentul submarin era extrem de puternic și trebuia să fii nebun să riști. Ne-am lăsat purtați de un val până în apropierea pilonilor, ne-am prins de o traversă, ne-am ridicat și nu după mult timp ne strecuram pe sub balustrada din spatele sălii de dans: o clădire mare, cu un etaj, de pe care vopseaua galbenă se jupuia. Muzica începuse – frânturi de cântece vechi, contopindu-se cu vaietul vântului și valurilor –, iar auzul ei, nu răceala apei, m-a înfiorat. Mi-am tras pantalonii și am întrezărit-o pe Darcy strecurându-se în rochie.

Sub razele lunii părea o statuie din bronz, iar vederea sânilor ei mici și ascuțiți m-a înfiorat și mai tare. Am întredeschis fereastra magaziei. Înăuntru, căptușeala din scânduri a pereților și podelei era neagră și bulbucată de smoală, strălucind ca abanosul sub lumina unui bec. Între câteva containere vechi se întindeau plase de păianjeni, iar lângă ușa care dădea spre scenă se găsea o ladă din metal cenușiu asemănătoare unui sicriu. Muzica se putea auzi perfect. Ne-am furișat prin fereastră și ne-am ghemuit înapoia unui container, unde nu puteam fi zăriți. Am cuprins-o pe Darcy cu brațul și ea s-a lipit de mine, învăluindu-mă în aroma ei de feciorie și sare. După aceea, am rămas ascultând.

Aș dori să pot numi lucrurile pe care mi le-a spus muzica atunci, aș dori să pot transcrie notele în cuvinte. Uneori suna precum încleștarea unor monștri din metal (mi-am închipuit un nor de praf din care țâșneau scântei), iar alteori era stranie, cu tăceri prelungi și cu o voce joasă plutind între pasajele chitării. Oricare ar fi fost tonalitatea, păstra un fundal huruitor și în cea mai mare parte era extrem de puternică. Stridența intra în tine, îți galopa de-a lungul nervilor și te făcea să-ți arcuiești spatele, lăsând capul înapoi. Poate că Rickerd avea dreptate și era muzica diavolului, deoarece, deși cântau doar câteva instrumente, aveai senzația unui singur glas incandescent, urlând din străfundul unui hău, glasul unui spirit furios și disperat. Cu toate acestea, cu toată mânia, disperarea și intensitatea sonoră, părea minunată. Nu era o frumusețe rațională, mentală, o frumusețe ușor de recunoscut, ci o frumusețe de mușchi, de sânge și de emoții violente. M-am întrebat dacă nu cumva așa era în realitate diavolul; felul acela de frumusețe greșit înțeleasă.

Audiența răspundea fiecărui cântec prin aplauze izolate. Mi i-am închipuit în jurul scenei, prietenii mei și părinții lor, îmbrăcați în haine de gata, jerpelite, aplaudând mai puțin muzica și mai degrabă diversiunea – un fragment de viață scânteietoare capturată în năvoadele banale ale vieților lor –, derutați de zgomotul acela monstruos și de ființa stranie care-l producea. Apoi, Roy John Harlow prezenta următorul cântec, iar o dată spuse:

– Ăsta-i un cântecel pe care l-am scris acu' o sută patru'j de ani.

După aceea hohoti sarcastic. Întrupată în râs se afla aceeași puternică disperare care vibra în muzică. Și cu cât cânta mai mult, cu atât deznădejdea devenea mai apăsătoare. În cele din urmă, după o pauză lungă, timp în care spectatorii șușotiseră și se foiseră, Roy John Harlow spuse:

– Vreau să vă mai zic unu'. Ceva ce-am terminat acu' câteva zile. Cred c-o să fie probabil ultimu' meu cântec, pentru că zice tot ce-am de zis despre felu-n care-s lucrurile azi...

Melodia n-avea muzică, ci era acompaniată de bătăi duble din palme, pe care le puncta la sfârșitul versurilor și – din când în când – în mijlocul lor. Cu toate că, la fel ca în celelalte cântece, multe cuvinte nu erau familiare, înțelesul lor nu putea fi interpretat în mod greșit: bărbatul evoca tristețea noastră generală, făcându-ne să simțim ceea ce nu voisem de atâta vreme.

Cândva am avut o nevastă, se unduia ca un fluviu și părea
un înger în roșu-mbrăcat,
Îl știam pe-un tip, Gordon, care totdeauna-ți putea vinde
ceva bun pentru cap.
În colț acolo era-o cârciumioară unde puteai rade o bere sau două,
Iar uneori luam un avion spre Paris și mergeam să dansez
pe Coasta de-Azur.
Să dansez pe Coasta de-Azur...
Cândva erau Cadillacuri... Cadillacuri
Cândva erau lansări spațiale și-astronauți,
Bluejeans și-ecrane argintii,
Regi cu inimi de calculatoare ș-inele cu diamante
Cândva era tot ce doreai și prea mult de ales,
Și cândva simțeam că mă-ndrăgostesc...
Cândva simțeam că mă-ndrăgostesc.

Cam așa era tot cântecul: înșiruiri de nume, lucruri și locuri care – cum am mai spus – îmi erau străine. Repetându-le acum, nu pot înțelege de ce m-au mișcat atât de mult; însă atunci păreau că simbolizează ceva

aparte și ademenitor, iar când Roy John Harlow cânta refrenul, simțeam un clește în jurul pieptului și trebuia să-mi cobor fruntea și să-nchid ochii.

Hei, hei, fetițo! Totu'mi pare-atât de rău!
N-are rost s-o mai duc, n-are rost, zău...
Capu-mi plesnește când mă gândesc la toate câte nu mai sunt,
Și cum mi se sfâșie inima când îngân acest cânt...
Cum mi se sfâșie inima când îngân acest cânt.

N-au prea urmat aplauze și, după o secundă sau două, ușa magaziei s-a deschis, iar pe podea s-au auzit pași. Darcy și cu mine am încremenit. Nu ne așteptasem ca spectacolul să se încheie atât de brusc și crezusem ca aveam timp să ieșim pe fereastră.

– Nu mă băga la loc, omule, rosti o voce groasă. Lasă-mă treaz în seara asta.

– Nu știu, răspunse un glas și mai înfundat. Am...

– Haide, omule! Din când în când, treb'e să-mi mai dați niște viață. Pune-mi cătușele și lasă-mă să stau aici.

– Bine, făcu glasul înfundat. Da' las și-un paznic la ușă. Să nu-ți vină vr'o idee să pleci p-undeva.

– Un' să mă duc în lumea asta nenorocită? întrebă Roy John Harlow.

Am auzit un țăcănit metalic.

– Vrei să fumezi? întrebă glasul înfundat și Roy John Harlow răspunse:

– Da.

După aceea, ușa se trânti.

Până atunci mă gândisem la el ca la un bărbat, imaginându-l asemănător cu cei din Daytona – voinic, bărbos, ars de soare –, dar îmbrăcat mai extravagant. Acum însă mă întrebam ce creatură înspăimântătoare putea fi dincolo de container. Dinapoia ușii se auzi un bufnet și glasuri pierzându-se în depărtare și amuțite după aceea de un al doilea bufnet, și mi-am dat seama că țiganii închiseseră sala de dans. În curând aveau să oprească și generatorul. Nu voiam să fiu închis în

beznă cu o ființă necunoscută și de aceea – adunându-mi tot curajul – am îndrăznit o uitătură către Roy John Harlow.

Stătea pe lada cenușie din metal, cu încheietura mâinii prinsă printr-o cătușă de mânerul lăzii, fumând o țigară îndoită și privind peretele. Avusesem dreptate într-o singură privință: purta pantaloni din piele și o cămașă albă de mătase. Părul negru îi fusese aranjat într-un pompadour, având, mai mult sau mai puțin, forma unei creste de cocoș, cu un cârlionț atârnându-i pe frunte. Era slab și chipul lui prelung și supt avea o frumusețe rea; era o figură potrivită mai degrabă unui rânjet decât unui surâs. Apoi se întoarse către mine, mă privi și am văzut că în locul irișilor și pupilelor normale, albul ochilor lui purta două pici.

Mi-am închipuit că – aidoma vișinelor și lămâilor de pe ecranele mașinilor de jocuri din Sala Joyland – picile acelea puteau fi învârtite și alte simboluri aveau să apară în locul lor. Două carouri, poate, sau doi trandafiri... Nu părea surprins de prezența mea acolo, continua să pufăie din țigară și să sufle fumul. Faptul că nu reacționă îmi mai potoli teama și am înțeles cât de perfectă era potrivirea dintre aspectul și muzica lui. Pentru mine, rock 'n' roll-ul și Roy John Harlow erau unul și același lucru. El era personificarea acelui spirit – glas care cântase din flăcările iadului, și cred că așa se și considera: un suflet pierdut, prins în capcana unei lumi care era cenușa unui alt loc mai strălucitor și mai întreg.

– Care-i treaba? întrebă el în cele din urmă.

Darcy, care încă nu-l zărise, își înfipse unghiile în brațul meu. M-am ridicat, simțindu-mă naiv și prostuț.

– Nimic, am răspuns.

– Așa-i, încuviință Roy John Harlow. Expiră fumul pe nări și ridică mâna încătușată: N-ai cumva o cheie?

Cătușele erau ruginite, păreau slăbite și n-ar fi fost nicio problemă să deschid încuietoarea cu briceagul meu Swiss Army. Eram totuși prea prudent ca s-o fac. Deși arăta – cu excepția ochilor – leit ca un om, nu puteam uita că aparținea cuiva. Și, chiar dacă l-aș fi eliberat, țiganii l-ar fi căutat. Erau niște tipi perseverenți când se punea problema unui obiect pe care-l considerau proprietatea lor și nimeni cu ochii lui Roy

John Harlow nu s-ar fi putut ascunde de ei. După aceea, aveau să mă hăituiască pe mine, deoarece îl ajutasem.

– Nu, am zis.

Darcy se ridică și cântărețul o privi din cap până în picioare

– Cum ați intrat? întrebă.

I-am explicat cum înotasem, despre fereastră, iar el spuse:

– Mai bine v-ați duce înapoi. S-ar putea să se răzgândească și să vină să mă bage la loc.

– Nu putem face nimic până nu se schimbă fluxul. I-am povestit despre curentul submarin. Te poate târî până-n Africa, am adăugat.

– Africa, repetă el. Al dracu' nume i-ați găsit...

N-am înțeles ce voia să spună.

– De ce te țin în lada aceea? întrebă Darcy.

Întoarse ochii spre ea; lumina îi scaldă și am văzut că pupilele în formă de pici erau înconjurate de o margine roșie, îngustă, dându-le aspectul unor mărțișoare demonice.

– Pe dinăuntru sunt ace care-mi bagă droguri, răspunse Roy John Harlow. M-adorm. Dup-aia, mă deșteaptă când au nevoie de mine. Râse amar: În șuturi d-astea poți trăi zece mii de ani prin ruinele astea nenorocite.

– Lumea s-ar putea să arate altfel după zece mii de ani, zise Darcy.

Cântărețul râse iarăși – se părea că râsul acela lipsit de tragere de inimă constituia reacția lui față de aproape orice.

– O să fie și mai rău, făcu el. Ar fi trebuit să vedeți de unde vin eu. Sex cu mașini, guverne separate pentru vârste diferite, ucigași-de-bucurii... De-aia i-am lăsat să-mi facă asta. Eram bătrân și voiam să supraviețuiesc nebuniei. Pe motivu' ăsta, când au venit niște tipi și-au zis: „Roy John, vrem să te-nregistrăm și să păstrăm experiența ta", m-a gâdilat, știți? Era șansa cea mare să văd viitorul glorios și eram destul de pervers să cred că ochii ăștia blestemați îmi dădeau un atu. Eh, dorința mi s-a-mplinit, băiete. Am văzut viitoru' glorios. Lumea-n care-am crescut eu nu era cine știe ce, da' nici nu se compara cu-aia-n care am ajuns. Și-acum... Rahat! Tăcu pentru o clipă, și am putut auzi vântul suspinând

și valurile lovind pilonii de dedesubt. Povestiți-mi de Spulberare, vorbi el în cele din urmă. Parcă nimeni n-ar ști nimic despre ea...

– Nimeni nu știe, am răspuns.

– Tata mi-a zis ca Pământul a trecut prin coada unei comete, interveni Darcy. Și-au murit aproape toți...

– Unii o să-ți spună c-a fost un fel de gaz otrăvitor, am intervenit eu. Iar alții, că Iisus i-a curățat pe păcătoși. Cred că guvernul din Atlanta știe...

– De ce nu-i întrebați? Privi de la mine la Darcy. Nu vreți să știți? Nu sunteți curioși de ce-au murit șase miliarde de oameni?

– Guvernul este un grup de nebuni cu un calculator, zise Darcy. Nu prea ne place s-avem de-a face cu ei.

Ne privi de parcă am fi fost vrednici de milă și asta mă determină să bat în retragere.

– În plus, am spus, Spulberarea a fost ceva teribil, este adevărat. Dar acum, avem aer curat, apă și loc destul. Cei mai mulți oameni consideră că e o îmbunătățire.

– Mda? făcu el. Atunci, de ce cinci sute din oamenii ăia se uitau la mine cum se uită câinii la un ciolan?

Am înălțat din umeri, neavând ce să-i răspund și, după un moment, Darcy întrebă:

– Cum cântau chitările și tobele acelea, toate odată?

– Programate pe calculator, explică Roy John Harlow.

Stinse țigara și o lăsă pe lada metalică.

– Era o muzică extraordinară, urmă Darcy.

Am crezut că avea să-i răspundă ceva, însă clătină amuzat din cap și se lăsă pe spate până atinse peretele cu umerii. Totuși, Darcy nu cedă ușor.

– Era puternică, continuă ea. N-am mai auzit niciodată ceva atât de viguros.

– Ți-ar fi plăcut, așa-i? rânji răutăcios cântărețul. O țugulancă mică, dând din cur și gata să i-o lucreze unui nenorocit ca mine, care aduce tunetu' atunci când ciupește o coardă.

Dacă oricine altul i-ar fi vorbit așa, Darcy n-ar fi ezitat să-i răspundă la fel; dar atunci se îmbujorase și se strânsese în mine.

– Rock'n roll-ul nu era rahat, făcu Roy John Harlow. Muzica era bună, dar nu-nsemna decât doi la sută din toată chestia. Principalu' era să-i controlezi pe sonații din trupă, să te-asiguri c-au să vină la timp și-au să fie destul de treji ca să poată cânta. Dup-aia, să te-nțelegi cu șoferi cretini, cu organizatori escroci și cu spectatori atât de beți-criță, încât nu-și mai puteau descheia fermoarul pantalonilor. Râse: Mi-aduc aminte de-o noapte când am făcut-o lată de tot...

Luminile pâlpâiră și se stinseră. Pentru o clipă, magazia fu scufundată în beznă, apoi o lumină roșie începu să strălucească dinspre ochii lui Roy John Harlow. Marginea îngustă în formă de inimă din jurul pupilelor sclipea precum neonul, iluminându-i pomeții obrajilor. Era sinistru și am apucat-o pe Darcy de mână.

– Cântam la o petrecere într-o sală VFW[1], începu Roy John Harlow. Erau vreo mie de tipi puși pe bere, țigări și pilule. Puști care lipăiau prin băltoace de bere vărsată și se tăvăleau prin umbre. O gagicuță dansa-n fața mea, cu ochii dați peste cap, făcându-mi semne cu degetele rășchirate, uite-așa, ca niște gheare. De groază! Noi cântam în deschiderea unei trupe de-i zicea Mr. Right. Indivizii se credeau mare rahat, da-i băteam la cur, și-asta și făceam în noaptea aia. Pe la jumătatea concertului, s-a suit pe scenă un bărbos, c-un braț în ghips și a vrut să-mi scoată microfonu' din priză. Eu l-am împins cu picioru' și am cântat mai departe, da' el a-ncercat iar să mă decupleze. L-am împins din nou, și până s-a terminat cântecu', gagiu' a-ncercat să desfacă microfonu' și eu îi trăgeam șuturi. După ce s-a terminat, am sărit jos, l-am luat de guler și i-am zis: „Ce dracu' vrei să faci?" El a răspuns: „Mr. Right vrea să intre acum" și iar s-a repezit la microfon. I-am dat un brânci și i-am zis: „Mă fut în Mr. Right!". M-am prins, știți. Individu' era un om de-al lui „Mr. Right" și ăștia-i spuseseră să ne-ntrerupă, că le dădeam moarte. Ai mei se strânseseră în juru' lui și-i ziceau s-o lase mai moale, să nu se trezească și cu-altceva-n ghips, dar tipu' nu voia s-asculte. Dup-aia am aflat că-l amenințaseră cu

[1] *Veterans of Foreign Wars' Halls* – săli deținute de asociațiile de veterani și care, adesea, sunt închiriate terților pentru diferite evenimente: petreceri, nunți, aniversări etc. (n. red.).

concedierea, dacă nu ne scotea de pe scenă. Pac! A venit prin mulțime unu' gras și nasol. Impresaru' lu' „Mr. Right". Și-a-nceput să ne vrăjească, să fim rezonabili, să-nțelegem situația... Unu' din ai mei s-a băgat și el. Avea pupilele belite, parcă erau două găuri, și rânjea ca un sonat. „Las' pe mine, Roy", a zis. Până să mai spun ceva, l-a pocnit pe impresar în stomac și l-a-ntins pe jos. Dup-aia au început carambolurile. Au apărut și „Mr. Right", cinci tipi cu microfoane, suporturi și-alte minuni. Să n-am parte, Bătălia Formațiilor. Cineva m-a pocnit în frunte și m-a numărat arbitru'. Când m-am trezit, totul se terminase și cred că noi câștigaserăm, pen'că ai mei erau pe scenă și trăgeam pe solouri.

Roy John Harlow a închis ochii și pentru câteva secunde încăperea s-a întunecat.

– După ce m-a mai lăsat capu' și m-am putut ridica, am luat-o spre toaletă. Aveam sânge pe față și voiam să mă spăl. În budă era mai ceva ca-n sală. Pe jos v'un centimetru de urină și bere în care pluteau mizerii, iar neoanele bâzâiau și mă orbeau. Într-o cabină, o puștoaică adormise cu rochia ridicată pân' la brâu. Era frumușică, da' machiaju' i se scursese și ruju-i era întins pe față. Parcă era strâmbă la gură.

Mi-am inspectat capu-n oglindă. Nimic serios, da' sângele-mi acoperea jumate din față și mi-am spus: „De șapte ani nenorociți mă zbat în meseria asta, și uite ce-am ajuns: să stau într-o budă, plin de sânge, bătut, și cu publicu' adormit pe closet." Nu voiam să mă mai întorc în sală. M-am rezemat de chiuvetă și-am citit mâzgălelile care-mi spuneau ce mișto-i să fii lesbiană, și că o țugulancă vrea să se frigă cu toți din trupa mea. Citind, m-am hotărât că-mi ajunsese. Era momentu' pentru altă meserie. Tocma' atunci au intrat doi pușți. „Hei!" a făcut unu'. „Un caft a-ntâia, moșule!" După aia a văzut fata. S-a aplecat s-o privească, a strâns degetele ca un pistol și s-a prefăcut c-o-mpușcă între picioare. „Poc!" a zis el. Celălalt pușți a început să rânjească. „Auzi?" a zis primu'. „Nu vrei să i-o tragi, moșule?" Eu i-am răspuns: „Nu, mulțumesc." El s-a clătinat și-a spus: „Haide, băăă! Tipa n-are treabă. Ești un barosan rock 'n' roll... La noi nici nu s-ar uita, dar cu tine-ar face-o imediat." I-am zis să mă lase dracu-n pace și s-a întors la prietenu' lui. Au rămas amândoi acolo, aruncând poante despre gagică. Era... de groază, eu îi priveam în oglindă. Mi-aminteau de desenele alea animate în care Rățoiu', sau nu mai știu care, avea binele și răul într-un norișor deasupra capului, și-ncercau să-l convingă pe cine s-aleagă. Pân' la urmă s-au hotărât să plece și primu' pușți a zis: „Hei! Aveți meserie-n voi!" Și-a ridicat pumnu-n aer: „Rock 'n' roll!" a strigat el. „Rock 'n' roll!"

Roy John Barlow frecă un chibrit pe lada metalică și reaprinse țigara; jarul era mai puțin strălucitor decât ochii lui.

– Pușțiul avea dreptate, rosti el. Closetu-ăla nenorocit... ăla era rock 'n' roll-ul.

– De ce nu te-ai lăsat? l-am întrebat.

– După două săptămâni am prins un contract de disc. M-am gândit că sus o să fie altfel. Era însă tot rahatu-ăla, doar cu alte țoale pe el. Chicoti: Poate c-aveți dreptate că lumea asta-i mai bună decât a mea. Poate că eu nu-s în stare s-o accept. Îndreptă țigara spre fereastră: Deschideți-o! Să vedem ce-i afară.

Am făcut ceea ce dorea. O rază de lună intră în magazie; vălurelele refluxului clipoceau. Roy John Harlow ridică fruntea, de parcă adulmecase ceva nou și ciudat.

– Frumoasă noapte, vorbi el și adăugă cu un fior de disperare: Iisuse! Cât aș vrea să fiu afară!

Darcy mă înghionti; știa de briceagul meu Swiss Army.

– Nu poți ajunge nicăieri, i-am spus. Țiganii ăștia găsesc și-un fir de nisip pe plajă.

– Poate s-o ia spre sud, mă privi dezaprobator Darcy. S-ar putea ca indienii să-l accepte.

– N-o să reușească niciodată.

Aș fi vrut să-l eliberez, totuși mi-era teamă de țigani.

– Acolo unde mă duc, făcu Roy John Harlow, nu mă poate urmări nimeni.

– Unde anume? l-am întrebat.

– Africa.

– Ce vrei să spui?

Mă privi și i-am întâmpinat cu greu uitătura.

– Știți cum să mă scoateți de aici, nu-i așa? trase el de cătușă. La dracu'! Ajutați-mă!

N-am putut articula nimic.

– Știți cum este pentru mine? urmă el. *Nu* mi-este bine... Nu-i locu' meu... Nu știu ce-aia a mă-sii sunt, da-i sigur că nu-s Roy John Harlow. Poate spectru' lui sau umbra lui... Asta mă-nnebunește, îmi sfâșie inima. Aproape tot timpu' zac în cutia asta, ciocăni el cu degetul în ladă, și din când în când, nenorociții ăia mă deșteaptă și m-așază înaintea unor lăbari zdrențăroși, ca să le cânt pe bune din timpurile de-altădată. Asta mă-mbolnăvește și mai mult, când văd cât de meschin și de belit a devenit totu'. Așa-i de trei ani... Trăiesc pe scenă și mor după fiecare spectacol. Glasul i se preschimbă într-o șoaptă șuierată: Nu mai vreau, omule! Dacă mă poți scăpa, fă-o!

– Dă-i drumul, spuse Darcy.

Am privit-o alarmat.

– Darcy, i-am zis. Cred c-o să se omoare.

Cu chipul grav, ea îl privea pe Roy John Harlow, care era parțial luminat de lună, părând jumătate umbră, jumătate realitate.

– Dă-i drumul, repetă ea. E dreptul lui.

– Poate, am încuviințat nervos. Dar dreptul lui nu include obligația mea de a-l ajuta.

Mi-am dat seama că lucrul acesta mă deranja în aceeași măsură ca și teama de țigani. Ideea de-a ajuta pe cineva să moară, chiar și pe cineva nu tocmai viu sau viu într-un fel aparte, nu era pe placul meu.

– Crezi c-asta nu-i moarte? Roy John Harlow izbi lada cu piciorul. Și-asta? Smuci violent de cătușă. Iar ăștia, își arătă el ochii, crezi c-ăștia-s viață? Hai, băiete! Dă-mi drumu'!

Când spuse cuvintele acelea, mi-am amintit cum îi rugase pe țigani să nu-l bage în ladă. Mă comportam aidoma țiganilor, ca stăpânul sufletului său... dacă avea așa ceva. Dar deocamdată nu puteam crede că nu avea.

– Bine, am spus și-am îngenuncheat lângă el.

L-am apucat de încheietură, ca să i-o țin nemișcată în vreme ce operam încuietoarea. Pielea îi era caldă, pulsul puternic... atât de caldă și atât de puternic, încât am simțit repulsie față de sinucidere și m-am oprit.

– Te rog, mă atinse pe umăr Darcy. Este ca atunci, cu Tony. Mai ții minte?

Tony fusese pisicuța ei și, după ce niște copii o schilodiseră, lăsând-o pe jumătate moartă și scuipând sânge, eu îi curmasem suferințele. Nu eram convins că Roy John Harlow era o ființă bolnavă, pentru care moartea ar fi constituit o ușurare, însă Darcy avea față de oameni o sensibilitate pe care eu n-o dețineam, și m-am înclinat înaintea judecății ei. M-am întors la treabă și, nu după multă vreme, cătușa a sărit deschisă.

Mărțișoarele strălucitoare ale ochilor lui Roy John Harlow au părut mai luminoase, înregistrând parcă o emoție sporită. Și-a frecat încheietura mâinii în locul în care-l strânsese cătușa. După aceea se ridică în picioare, se cățără pe pervazul ferestrei și rămase cu un picior în afară și unul înăuntru. Apoi trecu și celălalt picior peste pervaz și dispăru. Am escaladat fereastra după el. Se rezemase de balustradă și privea spre Africa. Norii se destrămau în fața lunii, oceanul sclipea șters, precum o întindere de cărbune lucios.

– Credeam că va fi mai ușor, spuse el.

– Poate că Darcy are dreptate în legătură cu indienii, am vorbit. Am putea...

Mă opri.

– Ajută-mă, i se adresă lui Darcy. Vino puțin aici.

Era minunată, mergând spre el, cu părul ei lung fluturând în lumină, trăsăturile fine ale chipului conturate limpede sub lumina Lunii, și am simțit o înțepătură de gelozie. Dar, deși pe atunci nu știam multe lucruri, am înțeles că orice s-ar fi întâmplat între ei constituia o formalitate compătimitoare, într-un context cu totul aparte de relațiile dintre noi doi, și m-am stăpânit. Stăteau apropiați unul de celălalt. Roy John Harlow îi urmări curba obrazului cu un deget, apoi îi ridică o șuviță de păr.

– Iisuse, rosti el. De când eram eu barosan nu mai făceau de-astea ca tine...

Îi adulmecă obrazul, îl sărută, apoi o sărută pe gură. Ea ridică brațele în jurul lui, dar Roy John Harlow o împinse încetișor.

– Nu prea mult... Prea mult și-o să vreau să fac mai mult decât să-mi amintesc.

Se așeză pe marginea debarcaderului, apucând traversa cea mai de jos a balustradei și-și bălăngăni picioarele. Darcy se îndepărtă de el și veni înapoia mea. Rămase nemișcat mult timp, atât de mult încât am crezut că se răzgândise. Îmi simțeam inima încetinind în piept, tensiunea urcând de-a lungul nervilor și îmi venea să mă reped și să-l trag îndărăt. În cele din urmă se întoarse către noi, cu chipul palid, dar hotărât, și m-am întrebat ce anumea vedea: viața, lucrurile bune pe care le pot păstra până și cele mai sărăcăcioase existențe sau, pur și simplu, doi puști zdrențăroși, ruinele negre ale Boardwalk-ului și o lume și mai neagră îndărătul lor? După aceea, atât de iute încât era greu de crezut că fusese vreodată acolo, lunecă sub balustradă și dispăru.

Cu toate că în anii care au urmat am ajuns să privesc sinuciderea lui ca simplu fapt în sine – un om înecându-se premeditat, o întâmplare tristă, dar nimic important –, atunci a părut ceva fabulos și, pe jumătate, mă așteptam ca un semn al morții sale să apară pe cer sau din ocean să

se înalțe un geamăt profund. Nu se auzeau însă decât vântul și valurile, ca întotdeauna, și nici Darcy, nici eu nu ne-am apropiat de margine, să vedem dacă apăruse la suprafață. Am rămas după sala de dans, adăpostindu-ne de vântul care sporise dintr-odată. N-am vorbit mult, doar lucruri de felul: „Te-ai încălzit de-ajuns?", și chestii d-astea. Cu cât stăteam mai mult, cu atât mă simțeam mai vinovat. Roy John Harlow dorise moartea, acționase potrivit propriei sale voințe, dar cine putea spune că el știuse ce era mai bine, iar eu – ajutându-l – nu-l influențasem tot atât de mult pe cât aș fi putut-o face cu un refuz? Undele morții sale se răspândeau prin gândurile mele, amplificându-le, până când evenimentul căpătă o complexitate și o importanță pe care nu le mai puteam percepe și am rămas amorțit și golit de sentimente. În scurt timp, cerul porni să se împurpureze, dungi stacojii se răsfirară peste orizont și începu fluxul. Am coborât pe piloni și am sărit în apa rece; am prins un val și am făcut surf pe el spre țărm, îndreptându-ne către fațada Sălii Joyland, cu clovnul nerod, decolorat de soare, de deasupra, topindu-se în lumina palidă. Mi-am zgâriat genunchii în scoicile de pe fundul apei și aproape am fost recunoscător durerii.

Am rămas pe plajă, amețiți, fără să știm ce să facem în continuare. După noaptea prin care trecusem, n-avea niciun rost să mai mergem acasă. Darcy pipăi fermoarul sacoșei impermeabile; îl desfăcu, apoi dădu drumul sacoșei și începu să plângă. Am cuprins-o în brațe, încercând s-o alin. Dar în curând mângâierea se transformă în sărut, îi cuprinsei un sân în palmă și ea își lipi pântecele de mine. Pa îmi spusese să nu încerc prea multe de prima dată cu Darcy, deoarece nervozitatea și lipsa de experiență puteau crea mai multe probleme decât plăceri; însă nevoia pe care o simțeam unul față de celălalt era atât de puternică, încât orice grijă a dispărut și totul a fost perfect. După aceea, întins cu brațele în jurul ei, cu trupurile încrustate de nisip, am simțit că mă eliberasem de răul existent, că iubirea noastră fusese un descântec împotriva complicatei triști a nopții. Eram vrăjit de corpul lui Darcy, gol – deși îl văzusem deseori – căpătase o strălucire mai puternică, o frumusețe proaspăt maturizată.

Soarele s-a înălțat: turlele unui oraș de nori străpuns de raze perfect definite și suprapuse pe un fundal dungat cu mov, purpuriu și auriu. Era un cer într-atât de intens, de arzător, încât părea că nu mai putea urma străvechea și banala zi, că nuanțele acelor culori vor continua să se intensifice și îmbogățească, iar pentru o clipă cred că am fost sigur că ziua *nu* va veni, că, odată cu moartea lui Roy John Harlow și a muzicii sale, ceva fusese eliberat, un ultim fum al lumii dispărute se risipise, o schimbare se împlinise, și ceea ce crezusem „ziuă" avea, de acum încolo și pe vecie, să fie altceva, ceva nou, proaspăt și plin de speranță, cu muzica lui proprie care să i se potrivească. Poate că greșeam, dar era lipsit de speranță. M-am întors din nou spre Darcy și – pe când soarele începu să-mi încălzească spatele și pescărușii țipau, rotindu-se deasupra vechiului debarcader și a sălii de dans, părând dărăpănată sub lumina aceea gălbuie – m-am mișcat odată cu ea într-o dulce și aprigă sărbătorire a ceea ce pierdusem, ce iubisem și ce nu înțelesesem.

Traducere din limba engleză MIHAI-DAN PAVELESCU

LUCIUS SHEPARD, *How My Heart Breaks When I Sing this Song...*, 1985

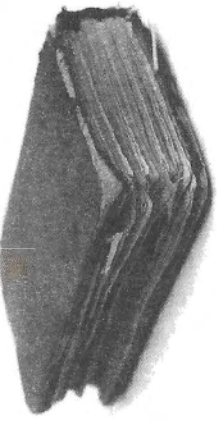

mircea opriță

GHEORGHE SĂSĂRMAN S-A NĂSCUT LA 9 APRILIE 1941, în București, într-o familie refugiată temporar din Ardealul de Nord în urma ocupației horthyste. După studii medii urmate la Liceul „Emil Racoviță" din Cluj, optează pentru studiile superioare de arhitectură ale Institutului „Ion Mincu" din capitală (1959-1965). Tot acolo își va susține doctoratul în teoria arhitecturii, cu teza *Funcțiune, spațiu, arhitectură* (publicată în 1979). Până la această recunoaștere academică a făcut, de altfel, numeroase alte dovezi de interes pentru cercetarea și popularizarea disciplinei sale, fiind coautor al unor manuale de specialitate tipărite la Editura Didactică și Pedagogică: *Istoria arhitecturii* (1972), *Teoria arhitecturii și norme de proiectare* (1973), precum și la două manuale școlare de *Arhitectură* pentru clasele a XI-a și a XII-a (1978). A colaborat cu capitolul de Estetica arhitecturii și la tratatul *Estetica*, publicat de Editura Academiei în 1983, unde numele îi va fi însă schimbat tacit în „Sărmășan", spre a escamota autoexilul în Occident. După facultate, Săsărman se lansa într-o notabilă carieră publicistică, angajat de ziarul *Scânteia* ca redactor al rubricii de arhitectură și urbanism. În 1974 va fi constrâns să părăsească redacția cotidianului politic și să se mute ca publicist-comentator la revista *Contemporanul* (1974-1982), unde s-a ocupat de pagina de știință. Rămânerea ilegală a unui frate în Canada va fi folosită de autorități ca argument pentru interzicerea activității sale de gazetar. În consecință, începe să se recalifice ca informatician la Institutul județean de proiectare Arad. Exasperat de problemele de viață cu care ajunsese să se confrunte, ia hotărârea de a se expatria și folosește în acest sens, pentru obținerea pașaportului, invitația Editurii Heyne de a purta cu autorul discuții privitoare la

traducerea în germană a romanului *2000*. Stabilit din 1983 în Germania Federală, a îndeplinit în continuare funcția de analist de sisteme, apoi șef dezvoltare-software la firma de consultanță în construcții GIB-München, având măcar satisfacția de a-și aplica noile cunoștințe, cele de informatică, tot în domeniul unor proiecte de arhitectură. Cu prețul unor mari osteneli pentru care găsim informații în câteva dintre articolele sale, își reia și dezvoltă activitatea de creație începută în țară.

Două șanse extraordinare au marcat lansarea lui Gheorghe Săsărman într-o carieră literară remarcabilă, chiar dacă presărată cu numeroase accidente pe traseul unei existențe supuse multor încercări. Prima șansă ține de însuși debutul său literar, produs în *CPSF* (nr. 193 din 1962) cu povestirea *Cătălina*, text încununat de un dublu premiu, național și internațional: premiul I la cel de-al doilea concurs național de SF organizat de *Știință și tehnică* (primul fusese în 1955 și condusese la nașterea *Colecției* specializate) și, totodată, premiu al concursului internațional inițiat de revista sovietică *Tehnika Molodioji* pentru șapte țări socialiste din Europa. Performanța l-a introdus pe autor, de la prima sa încercare, în „linia întâi" a anticipației românești din epocă, întrucât devansa titlurile unor Ion Hobana, Radu Nor, Ion Mânzatu, Camil Baciu, I.M. Ștefan, D. Todericiu și alții care și-au încercat norocul în respectivul concurs. Cea de-a doua șansă de excepție a apărut mai târziu, la Eurocon V (Stresa, Italia, 1980), unde *Evadarea lui Algernon* a fost încununată cu Premiul „Europa" pentru povestire, deschizând autorului său un culoar internațional.

Adrian Rogoz, pe care Săsărman nu o dată l-a recunoscut drept mentor literar, a încercat să-și orienteze

tânărul discipol spre colaborări menite să corecteze nota lirică din *Cătălina* printr-o infuzie de idei științifice spectaculoase. Au apărut astfel romanul *Catastrofa mezonică*, scris împreună cu Ion Mânzatu în 1963, și scenariul *Cursă în vid* (1969), unde „mâna a doua" este Rogoz însuși. Perioada reprezintă pentru autor una formativă, de căutare a substanței potrivite interesului său și a timbrului propriu. Pe parcursul ei, proza foarte scurtă, concentrată, „de sugestie" anticipativă (*Răsăritul lunii, Isprava androidului mut* etc.), suportă concurența cu maniera scenariilor dezinhibate, dar și expuse diluției epice. Între acestea din urmă mai poate fi citată o lucrare din 1965, *Proba tăcerii*. Mai degrabă subiecte nude, schițate în grabă pentru nuvele sau romane rămase definitiv pe masa de lucru, scenariile par exerciții gratuite într-o țară lipsită de cinematografie SF. Nu li se poate nega însă rostul ca exerciții epice și experimente stilistice. Umorul, ironia, dialogurile eliptice, efectele de teatru și alte tratamente literare mai puțin utilizate în SF-ul nostru clasic încep să însoțească motivele favorite ale lui Gheorghe Săsărman în etapa formării sale ca scriitor: robotul imprevizibil, expediția cosmică, viziunile arhitectonice proiectate asupra viitorului. Elanurile romantice ale anticipației omnipotent-optimiste sunt puse la îndoială de un ochi critic și de o mentalitate discret moralistă.

Lucrul acesta este cât se poate de evident în volumul de debut al autorului, *Oracolul* (1969). Un robot care ar purta creierul „salvat" dar și definitiv izolat al unui artist tânjește după o imposibilă „viață adevărată" (*Răsăritul lunii*). Transferat în lumea ipotetică a viitorului (cu o benignă ironie adresată lui Sergiu Fărcășan, *Pastila de antinevralgic* o plasează chiar în anul de bună rezonanță sefistă 41.042), naratorul, arhitect preocupat de evoluția disciplinei sale, descoperă planeta complet aplatizată, fără orașe și edificii, ilustrând mentalitatea uniformizatoare a unor roboți instalați temeinic în postcivilizația umană. Și povestirea cu titlu frizând senzaționalul, *R.U.-707 la strâmtoare*, cercetează relația om-robot din

perspectiva inteligenței reprezentate de fiecare factor al ecuației în parte. Situația nu este privită ca problemă pur tehnică, așa cum se vedea ea la mijlocul secolului trecut, ci în perspectiva unor întrebări cu încărcătură etică: a fi uman, a deveni uman, a simula caricatural umanizarea – ce valoare pot avea toate aceste soluții în contextul unei civilizații care amestecă personajele reale cu cele tematice, imaginate de SF? Răspunsul lui Săsărman este corect, dar la rândul său conformist, atacând clișeele aflate în circulație cu alte clișee, ceva mai elastice, vulnerabile și ele sub aspectul sensului lor discursiv și moralizator:

> „Într-adevăr, esența umană nu ține de forma exterioară. Trebuie să fim pregătiți pentru a întâmpina oameni pe care nici nu ni-i putem imagina. Căci e mult mai probabil să se deosebească de înfățișarea noastră decât să-i semene. Esența noastră însă va fi comună prin aceea că vom fi posesori ai conștiinței, ca manifestare a materiei ajunse la forma cea mai înaltă..." etc.

Se dă, în prozele acestea, o luptă de idei, din convingerea că SF-ul poate avea propria sa contribuție la modelarea psihologică și comportamentală a omului ajuns să se confrunte cu probleme diferite de cele ale istoriei lui. Stabilirea unui contact cu o rațiune extraterestră e greu de admis și de înțeles câtă vreme pământenii rămân prizonierii concepțiilor lor tradiționale (*Singura salvare*). Iar extratereștrii aceștia fără chip, dar și fără răutate, pot fi experimentatori cu motivația impenetrabilă, atunci când deschid personajelor din povestirea *Oracolul* perspectiva de a-și anticipa data exactă a propriei morți; ori chiar niște practicanți ai amuzamentului superior, dispuși să ne servească o lecție privitoare la adânca noastră ignoranță în materie de știință (*Un perpetuum-mobile de speța a patra*). O altă culegere de proză scurtă, *Himera* (1969), continuă interesul autorului pentru abordările neconvenționale ale unor teme SF. Inclusă în sumar, dar în realitate mai veche, schița *Isprava androidului mut* face, stilistic vorbind, pereche bună cu

Un perpetuum-mobile de speța a patra, ambele fiind compuse într-un registru recunoscut de postmodernitate drept precursor: ca o înșiruire de documente gazetărești, afișe, spicuiri din corespondență, anunțuri radiofonice, circulare secrete, buletine de deces. Maniera aceasta este a ziaristului și nu urmărește să „deconstruiască" un subiect coerent, lăsând în urmă cioburi disparate, ci mai degrabă să-l construiască într-un mod original, telegrafic și „telegramic" (i s-a întâmplat și lui Caragiale!), din fragmente montate cu abilitate și umor într-un ansamblu capabil nu doar să sugereze o povestire cursivă, ci chiar *să fie* respectiva povestire.

Totuși, volumul *Himera* e constituit aproape în totalitate din piese ample, povestiri și nuvele anunțând trecerea autorului lor, de la faza sugestiilor SF, într-o etapă a construcției epice consistente. Nu există o unitate compozițională între lucrări, ceea ce face ca unele dintre ele (*Dulceața de cireșe amare* și *Astitot*) să-și învăluie motivele de SF într-un abur de sentimentalitate mai rar întâlnit în complicațiile unor utopii exotice, dar nesurprinzătoare în abordarea fantastă și simbolică de care autorul s-a arătat interesat încă din povestirea debutului său, *Cătălina*. În *Astitot*, naratorul este un paznic de rezervație biologică al cărui creier produce un câmp bioenergetic capabil să îmblânzească fiarele. La celălalt pol al problemei, Emnonun se arată interesat doar de genialitatea creierului electronic „atoateștiutor" (de unde și titlul metaforic al povestirii), jucând rolul inventatorului monoman, depășit de propria lui născocire. Între cei doi de află fascinanta Uklelil, din care Săsărman face motivul unei tulburătoare iubiri, femeia pendulând între nefericire și compensația efemeră a unei regăsite relații din adolescență. *Himera* reia și dezvoltă pe spațiul unei nuvele ideea din *Răsăritul lunii:* creierul „viu" al unui accidentat mortal este racordat la un sistem de supraviețuire controlat de o inteligență electronică, lucru ce determină, până la un punct, o confuzie între existența virtuală a personajului și reflexul ei considerat real. „Himera" este, așadar,

un hibrid psihic („jumătate om și jumătate mașină"), folosit de experimentatori pe post de cobai și care decide să curme jocul îndată ce dimensiunea tragică și în bună măsură imorală a situației ajunge să i se reveleze. Alte două povestiri din volum, *Evadarea lui Algernon* și mai ampla lucrare intitulată *Puțin mai devreme*, explorează o manieră distopică de investigate a viitorului. Pornită de la sugestia „clasică" din *Flori pentru Algernon* de Daniel Keyes, prima extinde motivul superinteligenței artificiale asupra unei întregi comunități insulare. Situația invită la construirea unui larg repertoriu de efecte comice pe seama virusului denumit „gena geniului", însă interesul lui Săsărman alunecă spre alegoria dictaturii, ca putere perversă pe care ți-o poate da inclusiv inteligența lipsită de suport moral. *Puțin mai devreme* lasă problema să iasă dintre limitele ponderate ale alegoriei, adâncindu-se în grotescul satiric al unei lumi copleșite psihologic de escaladarea nucleară. Aluzia politică transpare din numeroase scene imaginate pe firul unei rezolvări esențialmente utopice în plin univers orwellian. O consultație științifică, bunăoară, primește aspect de spăimos interogatoriu politic, conducând la o prudentă ambalare a gândurilor în formule standard, agreate oficial:

„– Ați citit editorialul de ieri din *Puterea*?

T.X. Zafaquash nu răspunse imediat. Îl privi neutru prin lentilele groase ale ochelarilor pe cel care îi pusese întrebarea și, după câteva clipe, rosti pe un ton umil:

– Eu citesc în fiecare zi tot ce scrie presa noastră.

– O, nici nu ne îndoim! Dar ce părere aveți despre editorialul de ieri? Presupun că v-a atras atenția în mod deosebit.

– Eu tratez cu aceeași atenție tot ce scrie presa noastră.

Directorul institutului interveni:

– Liniștește-te, dragul meu, nu ne-am propus să verificăm bunele tale sentimente cetățenești. Oaspetele nostru dorește să cunoască opinia dumitale ca om de știință.

– Opinia mea se identifică întru totul cu punctul de vedere expus în presa noastră. [...]

– Din câte suntem informați, se pare că un cercetător aflat în solda expansionismului fillonian pretinde că ar dispune de posibilitatea anihilării explozivilor nucleari. Ziarele lor fac mare vâlvă... poate că ați văzut și dumneavoastră – în publicațiile străine pe care biblioteca institutului le primește – scrisoarea lui A.B. ...

– Eu nu citesc din presa străină decât articolele științifice de specialitate.

– Știți, preciză directorul adresându-se oaspetelui, noi aplicăm întocmai instrucțiunile C.L.I.-68.

– Cunoașteți filloniana?

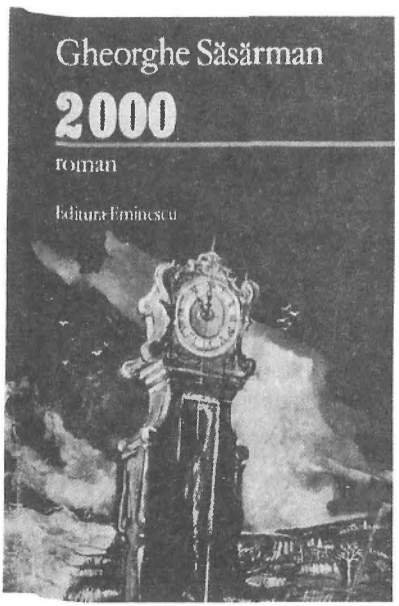

– Înțeleg textul articolelor de fizică.

Străinul scoase din buzunar un plic și i-l întinse peste masă lui Zafaquash.

– Citiți, vă rog, această scrisoare.

Fizicianul găsi în plic o hârtie pe care fusese reprodus mesajul lui A.B. Sawafil către LIGAMONDIEI.

– Este desigur o manevră mascată a guvernului Filloniei pentru a ne impune în mod oficial, sub pretextul așa-zisului control internațional, să tolerăm rețeaua lor de spionaj.

– Fără îndoială, așa cum se sublinia pe bună dreptate și în editorialul de ieri din *Puterea,* încuviință din nou necunoscutul. Am dori, totuși, să știm dacă nu cumva există, cel puțin în principiu, șanse ca o asemenea posibilitate de anihilare să aibă o bază reală."

Experiența aceasta alegorică și satirică avea să culmineze într-o lucrare mai amplă, *Cupa de cucută* (1994), unde Săsărman își folosește din plin distanțarea față de realitățile trăite efectiv în România socialistă, producând – cum scrie Cornel Robu – un „vitriolant roman alegoric despre «iepoca Ceaușescu»», poate cea

mai decantată transfigurare literară de până acum a neasemuitei «iepoci»". Pendulând, ca structură, între romanul „realist" și antiromanul virtual, între tratarea alegorică a bazei de referință și nivelul său metaficțional, subiectul evoluează în imaginara țară Pervetia, unde Partidul Unic Pervețic constituie forța conducătoare, „Primul Pervete al țării" este și „cel mai iubit dintre perveți", iar „Marea Timonieră" suportă cu încântare aclamații populare ritmate și rimate de felul celor practicate odinioară și la marile mitinguri comuniste, într-o caricaturală fraternizare a gesturilor paranoice cu schizofrenia. Scris tot în etapa germană a creației autorului, romanul *Sud contra Nord* (2001) abandonează tratamentul alegoric în favoarea unei analize a dramaticelor polarizări socio-culturale contemporane, anticipând în prelungirea unor conflicte previzibile perspective noi ale haosului social și chiar recăderea civilizației într-un nou Ev Mediu, pentru care modelul literar al lui Umberto Eco (*Numele trandafirului*, din care se citează cadrul, atmosfera, intriga și chiar principalele personaje) pare să ofere o șansă, măcar culturală, în apocaliptica derivă a istoriei. Capodopera romanescă a lui Gheorghe Săsărman rămâne însă mai vechiul *2000*, scriere publicată în 1992, după peripeții despre care iarăși avem relatări ample în publicistica autorului. Când inclusă, când pierdută din planurile editoriale ale vremii, supusă unor intervenții ale cenzurii redacționale pe care Săsărman le-a eliminat cu bucurie din versiunea germană a romanului, cartea descrie consecințele catastrofale ale unui experiment științific ambițios, săvârșit în intimitatea particulelor elementare ale materiei, dar prin fantele căruia evenimentele trecutului istoric ajung să se amestece cu cele ale contemporaneității noastre labile, producând nu doar violente devastări materiale, ci și o dezorganizare a societății sub aspectele sale fundamentale, spiritual și moral.

Vorbim, în sfârșit, și de o capodoperă construită pe o formulă specială, ca „fals tratat de urbogonie", în *Cuadratura cercului.*

Apărută în 1975 la Editura Dacia din Cluj, lucrarea avea o originalitate care – cum observă Mariano Martín Rodríguez – „trebuie să-i fi debusolat pe critici, aceștia neputând încadra cartea în genul științifico-fantastic, așa cum era el cultivat pe atunci, dar nici în literatura generală". Săsărman își compunea colecția de orașe imaginare cam în aceiași ani când Italo Calvino săvârșea un gest literar asemănător cu ale sale *Orașe invizibile*. Nu putem vorbi de o filiație, ci, împreună cu Adrian Rogoz, de o ecloziune independentă a ideii, apărută la autorul nostru în strânsă corelație cu profesia sa de arhitect. Săsărman însuși admite că în elaborarea povestirilor din volum a fost călăuzit de o „concepție arhitecturală", descriindu-și destul de exact produsul final:

> „Tipologia orașului prezentată în carte e foarte diferențiată. Multe narațiuni au modele istorice reale – începând cu orașul Antichității, continuând cu cetatea medievală și terminând cu urbele moderne –, dar apoi transfigurându-le, simplificând, disociind și contopind destine, altoind concepții contemporane pe un trunchi preistoric sau viceversa, plantând idei anacronice pe structuri de avangardă. De multe ori orașul nu reprezintă decât un edificiu dilatat la dimensiuni gigantice – un zigurat, un labirint, un templu, un zgârie-nori, un castel sau chiar o astronavă. Alteori avem de-a face cu modele ținând de utopie sau cu proiecte orientate spre viitor, precum orașul climatizat, acoperit sub o cupolă colosală, orașul polar, orașul submarin, orașul subteran, orașul spațial, orașul planetar unic, orașul cosmic. În fine, nu lipsesc compozițiile pur imaginare, de la cele suprarealiste până la cele care traduc viziuni abstracte, cvasimatematice."

Și *Cuadratura cercului* a avut o istorie „încărcată". Prima ediție s-a publicat amputată de cenzură de câteva dintre componentele ei minuțios gândite de autor pentru ca aspectul geometric al falsului său „tratat de urbogonie" să poată fi perceput în integralitatea construcției sale. Lucrul pare cu atât mai absurd cu cât povestirile eliminate din volum fuseseră deja publicate în reviste

literare (*Vatra*, îndeosebi), sau în diverse almanahuri din țară, gestul cenzorial vorbindu-ne mai degrabă de imprevizibilitate și temeri subiective decât de un program ideologic coerent articulat. În plus, cartea a apărut și fără simbolurile geometrice care urmau să servească drept viniete pentru fiecare povestire, într-un joc grafic menit să exprime, cum spune autorul, „toate variațiile înfruntării dintre cerc și pătrat"; viniete pe care Gheorghe Săsărman și le-ar fi dorit organizate și „într-un pătrat mai mare, ca sumar sui-generis", oglindind „numărul total al textelor, care trebuia să fie un pătrat perfect: 36 de povestiri, de șase ori șase – șase pe șase viniete, grupate ca metasimbol pe coperta interioară". Așa cum s-a publicat, volumul se năștea totuși, după ce alte edituri (Cartea Românească, Albatros, Junimea din Iași) respinseseră prudent manuscrisul.

Din fericire, destinul *Cuadraturii* nu s-a oprit aici, continuând – anevoios, dar tenace – să transforme neșansele cărții într-un șir de șanse reale. Mai întâi, prin traducerea unora dintre povestirile sale în germană, franceză, italiană și publicarea lor în reviste din țările respective. Prin mijlocirea lui Rogoz, care venea astfel să-și confirme încă o dată titlul revendicat cu deplină mândrie, acela de „antrenor" al lui Săsărman, cartea de la Dacia ajunge în Franța, unde Hélène Lenz o traduce pentru Noël Blandin, un editor entuziast, dar cu dificultăți financiare, încât doar o mică parte din tirajul din 1994 a apucat să se vândă. Unul dintre exemplare intră în chip norocos în atenția unui editor spaniol care, după mai

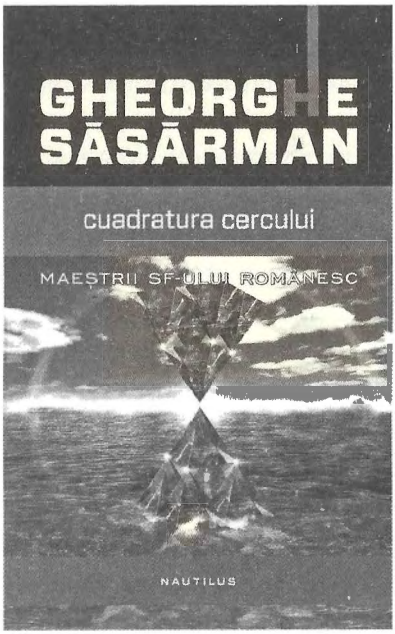

mulți ani, reușește să dea de urma scriitorului stabilit la München, prin deja pomenitul Mariano Martín Rodríguez. Acesta din urmă traduce cartea pentru La Biblioteca del Laberinto din Madrid (2010) și o face cunoscută unei celebrități a SF-ului mondial, Ursula K. Le Guin. Rezultatul excepțional al acestei strategii este faptul că autoarea romanului *Mâna stângă a întunericului* s-a antrenat personal în sarcina unei retraduceri, finalizată prin apariția volumului la o editură din Seattle, sub titlul *Squaring the Circle* (2013). Între timp, *Cuadratura cercului* își reluase cursa și în țară, printr-o ediție integrală apărută tot la Dacia, în 2001, și prin includerea volumului în prestigioasa colecție „Maeștrii SF-ului românesc" de la Editura Nemira.

Gheorghe Săsărman continuă să fie un scriitor complex, interesat să se exprime nu doar într-un singur gen literar, ci în variate formule. De la gazetăria specializată odinioară în urbanistică și arhitectură, și-a lărgit aria de cuprindere a publicisticii sale din ultimele decenii spre subiecte variate, politice, sociale și culturale, de interes și pentru diaspora românească (la München a condus și editat revista *Apoziția* între 2006-2010), și pentru cititorii din România. Un articol ca *Dilemele scriitorului pribeag* trece în revistă cu o dureroasă sinceritate piedicile pe care trebuie să le învingă expatriatul confruntat cu problemele vieții sale într-un nou spațiu geografic și într-o nouă limbă, în caz că dorește să-și cultive în continuare talentul literar.

„Și atunci, ce-ți mai rămâne? Realitatea ta de pribeag, propria ta soartă, de care te arăți gata să te lași înduioșat. Dar nu-i așa că, în esență, fiecare scriitor tocmai despre sine scrie? *Madame Bovary, c'est moi!* Pentru moment, este și asta o mică certitudine, nu foarte solidă, totuși, și care nu prea are darul să te scutească de alte frământări. De pildă, limba – în ce limbă scrii? Poți cumva să scrii într-o limbă adoptată? Mulți au încercat, și mai încearcă. Cu rezultate modeste, dacă nu chiar rizibile. De reușit, au reușit prea puțini, cum spuneam și mai la început... Aici chiar că n-ai motive să despici firul în patru, orice meșteșugar care se respectă trebuie să fie stăpân pe

uneltele lui – iar unealta scriitorului e chiar limba în care se exprimă. Și cum s-ar putea substitui oare limbii materne o limbă învățată oricum târziu, mult prea târziu! Nu, nici pomeneală!"

În ciuda scepticismului cultural ce emană dintr-un asemenea material cât se poate de cinstit cu viața și cu propria conștiință de scriitor, ca să nu mai vorbim de scepticismul desprins din lecția activismului bine intenționat pe care „pribeagul" ar putea fi dornic să-l practice între românii din diaspora (un titlu ca *Despre urmările proastei inspirații de a face ceva* este mai mult decât elocvent în acest sens), se poate spune că Gheorghe Săsărman s-a învins pe sine, ducând la bun sfârșit scrieri importante pentru bibliografia unei opere consistente, de larg interes și cu numeroase momente de vârf. Masiva culegere de articole *Între oglinzi paralele* (2009) este reprezentativă pentru omul care discută cinstit și echilibrat despre problemele, de regulă delicate, ale timpului său. Volumul *Vedenii* (2007) include povestiri de dată mai recentă, încadrabile prozei fantastice. *Farul* și *Deus ex machina* sunt piese de teatru dintre care a doua s-a jucat pe scenă, la München și la Teatrul Nottara din București. Cu un titlu de roman ironic, *Nemaipomenitele aventuri ale lui Anton Retegan și ale dosarului său* (2011), autorul își rememorează, parțial detașat, experiența de viață, comentând-o inclusiv în funcție de informațiile găsite în bogatul său dosar de urmărire politică, cu piese și de dinainte de „fuga" din țară, și de pe traseul exilului.

Situat prin operă între culmile anticipației românești de astăzi, Gheorghe Săsărman revine și în recunoașterea publică a momentului actual. Un juriu reprezentând Asociația București a Uniunii Scriitorilor și Societatea Română de Science-Fiction și Fantasy l-a încununat în 2012 cu Premiul „Ion Hobana" pentru Opera omnia.

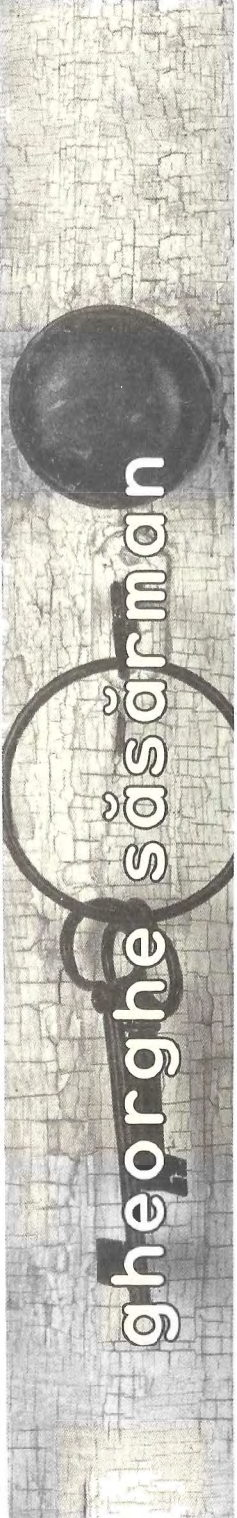

CE-AM FĂCUT OARE CU CHEILE? SE ÎNTREBĂ Emil nedumerit, în timp ce se apropia de intrare. Negăsindu-le în buzunarul în care le ținea de obicei – și de unde, în drum spre casă, le scotea de îndată ce dădea colțul, ca să nu mai zăbovească în fața ușii –, luă celelalte buzunare la rând, în speranța că doar-doar va da de urma lor, deși era sigur că, plecând de acasă, le pusese acolo unde le era locul. Era cu totul improbabil ca vreun pungaș să-l fi buzunărit în metrou: vagonul fusese aproape pustiu, se așezase imediat și se ridicase abia în ultimul moment, iar buzunarul de la sacou, unde ținea el legătura de chei, era oricum greu accesibil, din pricina hainei de piele pe care o purta pe deasupra. Poate că uitase totuși să le ia cu el, deși de ani buni nu i se mai întâmplase una ca asta. Își optimizase în asemenea măsură, prin repetare, algoritmii operațiilor zilnice, încât funcționau îndeobște fără greș, cu precizia mecanicii fine, iar cea mai mică perturbare îi provoca o stare de profundă nemulțumire. Deși nu era superstițios, faptul că nu găsea cheile i se înfățișa acum ca un semn rău, fără să poată spune de ce. Îl irita gândul că va fi nevoit să sune, să aștepte până când Olga îi va deschide, după ce îi va fi cerut prin interfon să-și decline identitatea, că îl va întâmpina în prag cu o mină nedumerită, întrebătoare, și că vor începe apoi să cotrobăie prin sertare, rafturi și dulapuri, până și în cele mai imposibile unghere ale apartamentului, schimbând câte-o remarcă, într-o doară, despre lucrurile nepuse la locul lor, așa cum s-ar cuveni din partea unor oameni cu scaun la cap. Iar dacă nu vor reuși să dea de urma cheilor, ceea ce ar fi desigur o adevărată catastrofă, atunci vor ajunge inevitabil la tema înlocuirii broaștei, sau măcar a cilindrului – cu aprobarea administrației,

bineînțeles, și, fiind vorba de un sistem de chei universale, cu costuri pipărate.

Procedura de identificare prin interfon se dovedi însă de prisos, căci ușa metalică de la casa scării era larg deschisă, proptită cu un colț răsfrânt al ștergătorului de picioare, semn că vreun vecin se muta sau că avea de transportat mobilă ori niscaiva aparate electrocasnice de mare calibru. Urcă fără multă tragere de inimă cele două rampe și, după o ușoară ezitare, apăsă pe butonul soneriei. Își pregătise, pe când suia treptele, un răspuns evaziv la întrebarea pe care o aștepta din partea Olgăi, dar, spre mirarea lui, nu ea îi deschise ușa, ci un bărbat. Surpriza fu atât de mare, încât îi trebuiră clipe lungi până să-și dea seama că acel bărbat purta hainele lui de casă, ba încă și mai revoltător, că avea trupul, statura și chiar chipul lui: aceeași față rotundă, cu creștet pleșuv, frunte ridată și urechi clăpăuge, același nas ca de cartof, aceeași gură vag senzuală, umbrită de o mustață căruntă, aceiași ochi gri-verzui, cu cearcăne și cu crețuri în colțul pleoapelor.

– Pe cine căutați? întrebă bărbatul, nu foarte amabil, căci figura celui care sunase la ușă nu părea a-i spune mare lucru; și cum acestuia îi pierise graiul, îl mai măsură o dată cu o privire neîncrezătoare și-i trânti ușa în nas, mormăind: nu cumpărăm nimic.

Emil rămase o vreme perplex în fața ușii închise, apoi sună din nou, insistent, ca și cum ar fi vrut să se convingă că totul nu fusese decât o viziune de coșmar, că nu putea fi adevărat ceva ce nu avea cum să existe, un al doilea ego – dar degeaba, ușa rămase neclintită. Dezorientat, scos de pe făgașul stereotipurilor sale cotidiene, se răsuci ca în transă în jurul propriei axe, trecu cu pași mici pe lângă ușa vecinilor de palier și începu că coboare treptele. La parter îl și întâlni pe vecin, care, gâfâind sub

povară și ajutat de un vlăjgan, tocmai aducea un ditamai frigider, combinat cu un congelator; dar cum acesta nu-i dădea niciodată binețe, motiv pentru care el renunțase de mult să-l mai salute, își stăpâni tentația de a intra în vorbă, deși simțea nevoia imperioasă a unei confruntări. Vecinul nu-i acordă nicio atenție, de parcă el nici n-ar fi existat, însă era greu de spus dacă nu cumva o făcea în virtutea obișnuinței, ori dacă era poate de vină concentrarea la efort. Ceva îi păru totuși nepotrivit în transportul frigiderului, un detaliu pentru moment de neprecizat; dar aflat încă sub efectul imediat al șocului, nu fu în stare să-și ducă gândul până la capăt.

Afară mai era soare, un soare cu dinți, iar printre copacii desfrunziți, prin iarba gălbejită pe care iarna nu se învrednicise s-o ascundă sub zăpadă, câțiva corbi își disputau te miri ce trofee, înfruntându-se cu pliscurile pregătite de atac, repezindu-se la câte-un croncan venit mai târziu sau fentând cu țopăituri caraghioase. Prin ramurile scheletice se fugăreau două veverițe, cu o sprinteneală uluitoare, ca prinse în iureșul unui dans acrobatic. Emil le urmări un timp cu privirea, fără să le vadă cu adevărat. Simți cum îl pătrundea frigul și își închise cu mișcări reflexe fermoarul la haina de piele pe care, căutându-și cheile, aproape că o dezbrăcase. Sufla un vânt subțirel și, în ciuda luminii care inunda încă firmamentul, ideea unei promenade la aer curat nu avea deloc darul să-l atragă. Încotro să-și îndrepte pașii? Să se întoarcă la birou n-avea niciun rost: cum probabil că la firmă nu mai era nimeni, fără chei nici măcar n-ar fi putut să intre. Rătăci o vreme la întâmplare, cu cugetul golit de orice gând, tot mai abătut și înfrigurat, pe străzile peste care se lăsa înserarea.

Ajuns în fața unui local, se opri, ezită câteva secunde, apoi deschise ușa, trezind sunetul unui clopoțel, și trecu pragul. Înăuntru mirosea neplăcut a bere și a fum de țigară, dar măcar era cald. Un chelner se apropie, îl salută pe italienește și, văzându-l singur, îl conduse la o masă mai retrasă, cu numai două locuri. Își scoase fără grabă haina, șapca, fularul, mănușile, le încredință chelnerului și

se așeză. Aerul înecăcios îi provocă un acces de tuse, căruia izbuti cu greu să-i pună capăt. Chelnerul îi întinse lista de bucate și, după întrebarea de rigoare cu privire la ce anume ar dori să bea, îi recomandă imediat o *grappa*, pe potriva frigului de afară – la care el înclină distrat din cap. Deși la prânz mâncase pe fugă, doar un sendviș, nu-i era deloc foame; parcurse fără pic de interes meniul zilei și se decise pentru o *pizza quattro stagioni*. Odată cu băutura, chelnerul îi aduse tacâmurile, rulate într-un șervet, tocmai pe când se întreba pe unde va scoate cămașa când va fi să plătească, deoarece își făcuse un obicei și chiar un titlu de mândrie din a nu purta la el nici bani, nici vreo carte de credit. Se liniști însă de îndată, aducându-și aminte că de dimineață Olga îi înmânase o bancnotă de o sută de euro, ca să facă în drum spre casă cumpărături... ceea ce el uitase. Ce neglijență, își zise; spre norocul lui, totuși, căci altfel n-ar fi avut cum să facă plata – dar poate că tocmai de la acea neglijență, care nu-i stătea în fire, au început să-i meargă toate pe dos!

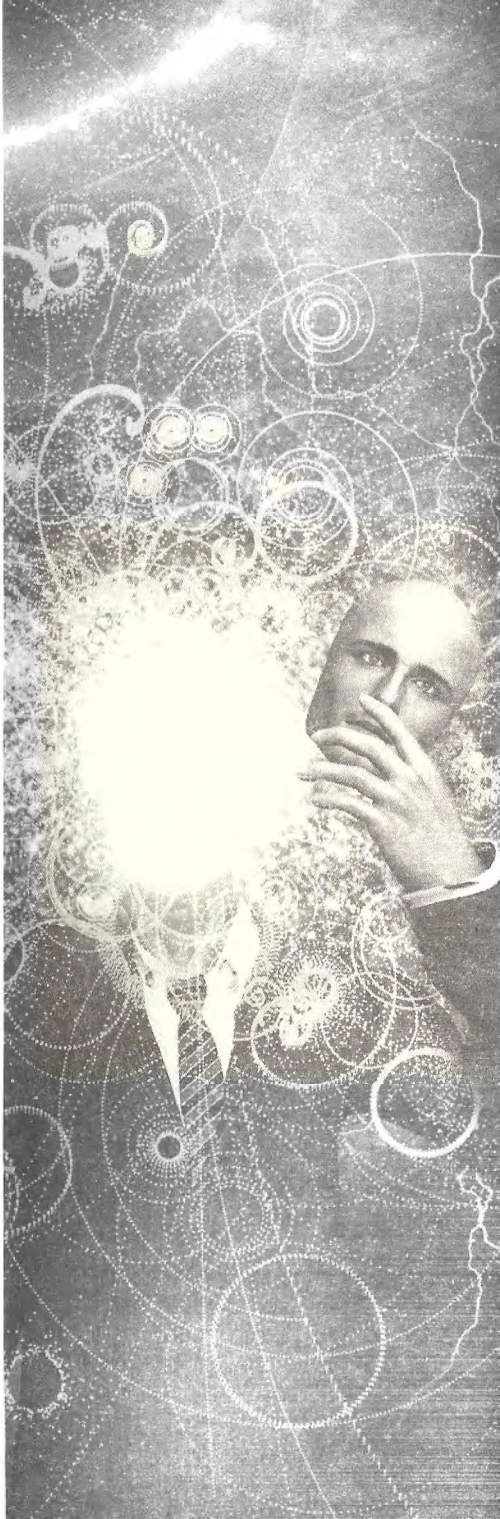

Abia acum începea să realizeze situația fără ieșire în care se pomenise pe nepusă masă: își pierduse nu doar cheile (asta dacă nu cumva le uitase acasă), ci mult mai mult, își pierduse identitatea, sau cineva i-o răpise, și odată cu ea pierduse tot ce avea, familie, cămin, tot ce agonisise o viață întreagă, ba chiar și slujba, căci nici la birou nu mai avea ce să caute. Cât timp îi va ajunge oare suta aceea de euro? Ce va mânca, ce va îmbrăca, unde se va adăposti – azi, mâine, zi de zi de-acum înainte? Se și vedea dormind vara pe sub poduri, iarna prin sălile de așteptare ori prin vreun azil, sau migrând spre sud, spre țări mai calde, la fel ca păsările călătoare. Se vedea lățos, jegos, zdrențăros, puțind de departe, pestilențial, împingându-și avutul într-un cărucior de *supermarket*, răscolind prin gunoaie la concurență cu câinii vagabonzi, ocolit și disprețuit de lume, batjocorit și brutalizat de *skinheads*, de toți nemernicii. Își pierduse viitorul, ba chiar și prezentul, își mai zise, iar de rămas i-au rămas doar amintirile, trecutul, istoria...

I se făcu atât de milă de sine, încât dacă nu s-ar fi jenat de cei de la mesele de alături, ar fi izbucnit în plâns. Goli, dintr-odată, paharul; băutura îl arse cumplit pe esofag și se înecă, tuși, îi dădură lacrimile. Neînvățat cu un asemenea tratament radical, luă din coșulețul de nuiele de pe masă o felie de franzelă îmbibată cu mujdei și ulei de măsline, și, în speranța că își va potoli arsura, mușcă de câteva ori la rând, mestecând încet și înghițind cu noduri. O căldură neobișnuită i se răspândea din stomac prin toate mădularele și simți cum o ușoară amețeală, ca o senzație de plutire în neant, i se instăpânea treptat pe cuget. Dar în loc să i se încețoșeze, mintea îi păru cuprinsă de o stare de hiperluciditate, iar simțurile i se încordară toate, ca ale unei fiare la pândă. Dacă l-ar fi avut acum în față pe cel care-i furase chipul, l-ar fi sfâșiat. Toată paguba materială, cu perspectiva sumbră a unui trai mizerabil, nu cântărea nimic în ochii lui pe lângă gândul chinuitor, de-a dreptul insuportabil, că uzurpatorul se afla între aceiași pereți cu Olga, poate o ținea chiar în brațe, fără ca ea să bănuiască măcar că era victima unei imposturi infame.

Pusee apăsătoare, deprimante, de autocompătimire alternau în sufletul lui cu accese de înverșunare colerică, culminând într-o pornire acută, dar repede pieritoare, de a trece la acțiune.

Chelnerul veni cu pizza proaspăt scoasă din cuptor, răspândind un miros apetisant, și îi oferi o ulcică cu vin de-al casei, evident un *Chianti*. Emil încuviință din nou, fără a mai sta pe gânduri, deși chiar și numai paharul dat pe gât depășea binișor doza de alcool căreia ar fi fost în stare să-i facă față onorabil. Se spune că există două categorii de băutori, unii care beau relativ puțin, dar des, și alții care beau relativ rar, dar zdravăn; el se număra printre aceia care beau puțin și rar, iar de data asta întrecuse oricum măsura. Pe drumul croit de *grappa*, vinul i se sui numaidecât la cap, încât după ce isprăvi cina și fu să facă plata, constată că întâmpină o anume dificultate în a se exprima coerent, ceea ce îl scandaliză, sporindu-i și mai mult năduful. Chelnerul îi aduse haina și celelalte obiecte vestimentare, îl ajută grijuliu să se îmbrace și-l conduse până la ușă, poftindu-l să le mai calce pragul și urându-i o seară plăcută.

Ajuns în stradă simți nevoia să-și dezlege fularul, căci cu tot aerul încă rece, avu totuși impresia că frigul se mai înmuiase, deși în realitate se înfierbântase el. Trecând pe lângă o cabină telefonică, fu cuprins de dorința subită de a suna acasă: trebuia să-și descarce într-un fel energia nervoasă, care risca altminteri să facă explozie, ca un cazan sub presiune. Acasă era un fel de a spune: pentru el noțiunea aceasta își pierduse orice noimă. Formă numărul, pornit pe răfuială, convins că îi va răspunde tot dublura – dar auzind glasul soției, nu al sosiei, așa cum se așteptase, puse brusc receptorul în furcă. Nu, își zise, nu prin telefon, ci direct, față în față avea să-l înfrunte el pe impostor, va suna și va bate cu pumnii în ușă până când i se va deschide, îl va demasca fără menajamente, își va recâștiga dreptul uzurpat la identitate, la unicitate, la o existență demnă. O greață fără leac i se ridica din măruntaie, presându-i stomacul agitat peste poate. Mai făcu câțiva pași șovăitori, strângând din fălci spre a-și struni cu o ultimă

sforțare faringele, dar o nouă răbufnire pornită din rărunchi îl făcu să-și descleștеze maxilarele și, rezemat de un zid, își goli pe trotuar tot conținutul gastric. Umilit din cale-afară, căci nu disprețuia nimic mai mult decât beția, trebui să admită că se afla în stare de ebrietate. Pentru prima dată de când se știa. Motiv în plus de furie la adresa celui din pricina căruia se văzuse constrâns să-și ia lumea în cap.

Grăbit să ajungă la destinație, mai ales că nu prea reușea să meargă în linie dreaptă, renunță să mai facă ocolul minim spre a traversa strada pe la locul marcat pentru pietoni. Dar apreciind în mod eronat distanța până la un camion care se apropia în plină viteză, își pierdu cumpătul și orice control, ba chiar și echilibrul, și se pomeni pe dată lungit pe asfalt. Camionul frână cu un scrâșnet sinistru și în cele din urmă se opri, cu roțile din față la nici două palme de trupul lui inert. Șoferul coborî speriat, îl culese de pe jos, îl întoarse pe toate fețele, ca să se convingă că nu pățise nimic, dar observând că era pilit, nu se răbdă să nu-i tragă câteva scatoalce.

– Altă dată să casti mai bine ochii!

Emil se mulțumi să facă un semn incert cu mâna, poate drept mulțumire că scăpase nevătămat, ori poate a lehamite. Își aminti că Olga îl certase în mai multe rânduri, punându-l să-i promită ferm că nu va mai traversa de-a curmezișul, ci numai pe la trecerea de pietoni. Dădu colțul. Ferestrele de la apartamentul vecinilor de palier erau cufundate în întuneric, și își aminti că plecaseră cu toții, cu o zi înainte, în vacanță, lăsând la ei cheia de la cutia de scrisori, cu rugămintea de a o goli din când în când. Sună îndelung, de mai multe ori. Din micul difuzor al interfonului se auzi glasul neliniștit al Olgăi:

– Cine-i acolo?!... Emil, tu ești?

– Da, eu sunt, răspunse el, copleșit de un sentiment ciudat.

Se auzi bâzâitul mecanismului de deblocare; deschise ușa de la intrare și urcă la etaj, pradă unei puternice emoții. Ea îl întâmpină, cu ochi plânși, în casa scării și i se aruncă de gât.

– Pe unde ai umblat toată după-amiaza? scânci ea printre hohote. Nu puteai să dai măcar un telefon?

O cuprinse în brațe și își îngropă fața în părul ei.

– Credeam că ai pățit ceva. Am sunat la salvare, la poliție, am alarmat tot orașul. Să nu mai faci asta niciodată!

Împinsă de un buclucaș curent de aer, ușa apartamentului prinse a se roti încet, fără zgomot, și apoi se trânti.

– Ai cheia la tine? o întrebă el, speriat.

– Nu, dar sper că ai tu cheile tale.

Emil își vârî, fără speranță, mâna în buzunarul de la sacou. Legătura de chei era însă acolo, la locul ei.

München, februarie 2008

Cărțile ANTICIPAȚIA

antologie coordonată de

John Brockman

TOTUL ARE O EXPLICAȚIE

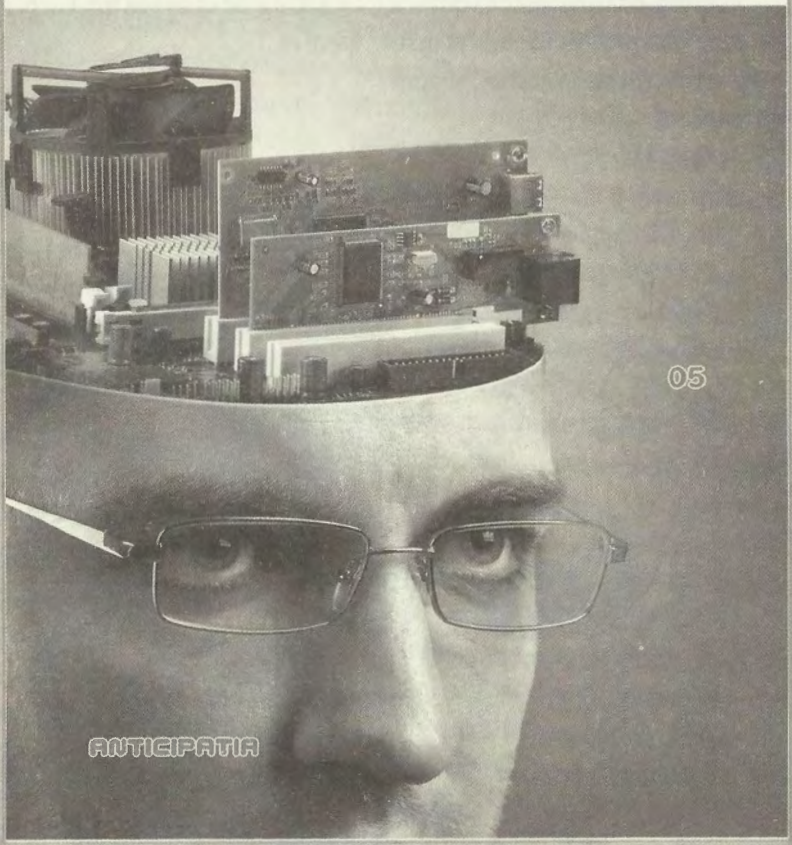

4/2014/CPSFA17/serie nouă

Peter F. Hamilton
CAMERA LUMINII

„Prin mintea lui Douglas McEwan, fantome se derulau agale în timp ce conducea pe lungul drum spre execuție. Erau patru spectre – familia lui Adrian Reynolds: mama, tatăl abominabil și cele două surori mai mici, adorabile. Înregistrarea video făcută de echipa de criminaliști *in situ* le arătase în pat, surprinse în nemișcare, ca și când ar fi dormit..."

Lucius Shepard
CUM MI SE SFÂȘIE INIMA CÂND ÎNGÂN ACEST CÂNT...

„Poate că Rickerd avea dreptate și era muzica diavolului, deoarece, deși cântau doar câteva instrumente, aveai senzația unui singur glas incandescent, urlând din străfundul unui hău, glasul unui spirit furios și disperat. Cu toate acestea, cu toată mânia, disperarea și intensitatea sonoră, părea minunată. Nu era o frumusețe rațională, mentală, o frumusețe ușor de recunoscut, ci o frumusețe de mușchi, de sânge și de emoții violente. M-am întrebat dacă nu cumva așa era în realitate diavolul; felul acela de frumusețe greșit înțeleasă."

cpsfa.ro

Preț 9,50 lei

9 899090 000578